Sayı 8 (272)
Ağustos 2017
Yıl XXV

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARI BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Yayın Kurulu
Vedat S. Ahmed
Cemal Hatip
Doç. İbrahim Yalımov
Dr. İsmail Cambazov
Dr. Kadir Muhammed
Murad Boşnak
Muhammed Kamber

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi" 27
Müslümanlar Dergisi

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı
Sky Print

Abone ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.

ALLHÜ EKBER DEYİP KOÇU KURBAN EYLEMEK

Herşeyin bir bedeli, karşılığı var... Dükkânda peynir bile parayla...

Sadece Allah verdikleri karşılığında bizden hiç bir şey istemiyor. Almadan vermek sadece Ona mahsûs. Ve bize herşeyimizi bahşeden Odur. Bu yüzden, Allah bizden verdikleri için bir karşılık beklemese bile, vicdanlı bir insan bu durumu görmezden gelmeyip Allah'a minnettarlığını, kadirşinaslığını ifade etme çabasında olmalıdır. İnsanın yeryüzü imtihanı da tam bu noktada cereyan ediyor. İnsaf ve vicdan sahibi olup olmadığı, konuşan bir canlıdan düşünen bir canlıya tekâmül edip etmediği, olgunlaşıp İNSAN haline gelip gelmediği kulun yaratıcısı ve binbir nimetle donatıcısı olan Allah karşısındaki konum ve tutumuna bağlıdır.

Aslında Allah da insanın yücelmesini, olgunlaşıp insan-ı kâmil haline gelmesini arzu etmektedir. O yüzden kendisini bu istikamete götürecek birtakım imkânlar sunmuştur. Allah, insandan verdiklerinin karşılığını değil de cüzî bir yöneliş ve duruşunu belirlemesini istiyor. Muhtaç olduğundan değil de bizim Ona ihtiyacımız olduğundan dolayı verdiklerine şükretmemizi istiyor. Bu şükür ve minnettarlığın sembolik bir ifadesi de kurbandır.

Kurban, verdiklerinden dolayı Allah'a duyulan minnettarlık ve saygı sonucunda insanı Rabbine yaklaştıran çam sakızı çoban armağanı sembolik bir hediyedir. Hazreti Âdem ile yaşıt olan kurban ibadeti, mânâ ve derinlik bakımından Hazreti İbrahim ve İsmail ile zirveye ulaşmıştır. Çünkü onlar insanın Allah karşısında sahip olması gereken tavrı en olgun bir şekilde ortaya koymuşlar ve bu yüzden her gün milyonlarca Müslüman namazlarında onları yâd etmektedir. Tabiî, onların sergiledikleri kemâl noktadaki teslimiyetin karşılığı olarak Allah da sınırlı aklımızla kavramakta zorlandığımız cevabı vermiş; vazifesi kesmek olan bıçak İsmail'in boğazını kesmemiş, hiçbir insana verilmemiş olan kurbanlık koç göklerden İbrahim'e indirilmiştir.

Bizler de Allah'a tam bir teslimiyetle yönelir, Allah için herşeyimizi fedâ edecek hale gelirsek, O da bizlere ummadığımız kapılar açar. O zaman bizleri de bıçak kesmez, kurşun delmez, ateş yakmaz; bize de gökten koç kurbanları, ebabil kuşları, sıra sıra melekler gelir.

Gelin öyleyse önümüzdeki Kurban Bayramı günlerinde koçu kurban edelim ve Hazreti İbrahim'in ifadesiyle "Şüphesiz benim namazım da, ibâdetlerim de, hayatım da, ölümüm de âlemlerin Rabbi Allah içindir." diyelim ve buna göre hayatımızı tanzim edelim.

Vedat S. Ahmed

İÇİNDEKİLER

02 Kuruma Karşı Müslüman Halk ve Toplum İçinde Güven Oluşturduğumuza İnanıyorum
05 Hac Global Bir Şifâhânedir
06 Kurban Kesmenin Psikolojik ve Sosyal Faydaları
08 Kurban Bayramı Geldi Gelecek
10 Kurban
12 Kurban, Hayır ve Sosyal Yardımlaşma
14 Hazreti İbrahim ve Hazreti İsmail'in Kurban Kıssası
16 Pazarcik Şehrinde Nâzır Mehmed Ağa Camii
17 Osman Kılıç

İmzalı yazılardan, ilân ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

SMOLYAN BÖLGE MÜFTÜSÜ NECMİ DIBOV İLE SÖYLEŞİ:

KURUMA KARŞI MÜSLÜMAN HALK VE TOPLUM İÇİNDE GÜVEN OLUŞTURDUĞUMUZA İNANIYORUM

MÜLÂKÂT: ÖZLEM TEFİKOVA

▸ *Müftü Efendi, kısaca kendinizi tanıtır mısınız? Bu göreve ne zaman başladınız?*

25 Haziran 1979 tarihinde Smolyan (Paşmaklı) ili Rudozem (Palas) belediyesi Borie köyünde doğdum. Sofya Yüksek İslâm Enstitüsünde okudum, sonra da Şumnu "Episkop Konstantin Preslavski" Üniversitesi Eğitim Yönetimi Bölümünde yüksek lisansımı tamamladım. İki sene doğduğum Borie köyünde, dört sene de Smolyan'da imamlık yaptım. 2008 yılının Haziran ayından bugüne kadar Smolyan Bölge Müftüsü olarak göreve devam etmekteyim. Evli ve iki çocuk babasıyım - bir kızım, bir de oğlum var.

▸ *Göreve başladığınızda öncelikli olarak belirlediğiniz hedefleriniz nelerdi? Bunlardan hangilerini gerçekleştirdiniz? Hangilerini ilerde gerçekleştirmeyi düşünüyorsunuz?*

Müftülükte öncelikli işim, Müslüman halkı bilgilendirecek ve kurumun idarî işlerini yerine getirebilecek bilgili elemanlar sağlamaktı. Büyük ölçüde bunu başardığımızı düşünüyorum. Fakat bu sürekli yönetilmesi gereken bir süreçtir. Aynı şekilde bölge için en çok ihtiyaç olan yeni idarî binamız, bir sene önce Başmüftülüğümüzün desteği ile resmî olarak açıldı. Müslüman encümenlerinin yardımları ile camilerdeki eksikleri büyük ölçüde gidermiş olduk. Daha birkaç eğitim ve idarî proje üzerinde çalışıyoruz. Bu yıl içerisinde bunları da tamamlayacağımızı ümit ediyorum.

▸ *Biraz bölgedeki Müslümanları anlatır mısınız? Ülkemizin bu bölgesinde dinî hizmetlerde çok iyi örneklerin olduğu biliniyor. Bunlardan bahsedelim. İnsanların kalplerine nasıl dokunuyorsunuz? Bir müftü için başarının sırrı nedir?*

Smolyan bölgesinde Müslümanlar dine karşı çok ilgili ve dinî hayatta çok aktif rol alıyorlar. Sözlerime destek olarak şunu eklemek isterim, ülkemizde İslâm eğitimine yardım ve yetimlere destek kampanyalarında bölgemiz birkaç yıldır ön sıralarda geliyor. Bunun sebebi, dayanışma ve yardımlaşma duyguları güçlü olan Müslüman halktır. Bizi mutlu eden bir gerçek de ailelerinden destek alan genç nesil dine ilgi duymaya başladı. Başarıya götüren faktörler konusunda bir formül söylemem mümkün değil. Fakat son birkaç yılda kurumumuza karşı Müslüman halk ve toplum içinde güven oluşturduğumuza ve

aynı şekilde imamlar ve encümenlerle iyi diyalog kurduğumuza inanıyorum. Çalışan bir idare ve Bölge İslâm Şurası kurabildik. Bütün bunların başarı için birer önkoşul olduğunu düşünüyorum.

▶ Yakınlarda Kısık köyü hakkında güzel haberler okuduk. Köyde işsizlik, alkol ve problem diye bir şey yok. Bu bölgede daha ne görebiliriz?

Kısık köyü Smolyan bölgesinin sembolik yerleşim yerlerinden biridir. Köy halkını, İslâm ahlâkını uyguladıkları ve genç nesillere taşıdıkları için tebrik ediyorum. Bu mânâda bölgede örnek gösterilebilecek daha birkaç yerleşim yeri var. Bütün kalbimle bunların sayılarının artmasını diliyorum.

▶ Yaşadığımız toplumu göz önünde bulundurduğumuzda Kısık köyü neredeyse bir masallar diyarıyken, bölgenin başka yerleri dinî hizmet ve yaşayış konularında sanki geride kalıyor. Sizce bunun sebebi nedir? Müftülük bu sorunun aşılması için nasıl faaliyetler yürütüyor?

Belirli bölgelerimizin dinî hizmetler bakımından daha zayıf olmasının etkenleri herhalde basitçe ifade edilemeyecek kadar mürekkep yapıya sahiptir. Bu bölgelerimizdeki dinî hayatın zayıf olmasının sebeplerini son 28 yılda bu bölgelerdeki dinî hayatta yaşanan gelişmelerde aramak gerekiyor. Bu "zayıf" nitelemesinin en büyük faktörlerinden biri belki de o bölgelerde Müslümanları bilgilendirecek ve aydınlatacak iyi yetişmiş elemanlarımızın bulunmamasıdır. Tabiî ki, biz müftülük olarak imkânlarımız ölçüsünde dinî hizmetlerin halka ulaşması için mevcut kadromuz ile destek sağlıyoruz.

▶ Biraz da Madan'daki Hâfız Kursunu konuşalım. Bulgaristan'da hâfızlar nasıl yetiştiriliyor? Hâfızlık kursuna ilgi yüksek mi? Kursa sadece erkek öğrenciler kabul ediliyor. Gelecekte kız öğrencilerin de kabul edilmesi mümkün mü?

Madan'daki Hâfız Yetiştirme Kursu, 1999 yılında açılmış ve Başmüftülüğümüzün idaresinde çalışıyor. Ülkemizde hâfız yetiştiren tek kurstur. Kursta her öğrenci ile ayrı ayrı çalışılıyor ve bir hâfız yaklaşık dört yılda yetiştiriliyor. Kursa ilgi olması sebebiyle 18 yıl boyunca devamlı olarak yaklaşık 20 öğrencisi olmuştur. Bugüne kadar kursta Kur'ân eğitimi almış öğrenci sayısı 450'nin üzerindedir, ancak hâfızlık eğitimi alıp tamamlayanların sayısı 35'tir. Evet şu anda sadece erkek öğrenci yetiştiriliyor, fakat kız öğrencilerden talep gelirse, kurs yönetimi kızlar için de ayrı bir sınıf açabilir.

▶ Bize bölgedeki insanların hayatını anlatır mısınız? Halk ne ile meşgul? Kaç cami var? İmamlar eğitimlerini nerede alıyor?

Smolyan bölgesinde halk çeşitli işlerde çalışıyor, fakat maalesef gençlerin birçoğu yurtdışında çalışmayı tercih ediyor. Bölgemizde 100 cami ve 140 mescid bu-

lunmaktadır. İmamlar eğitimlerini Bulgaristan'da - Sofya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde, İmam Hatip Liselerinde, imamlık kurslarında ya da yurtdışındaki prestijli İslâm üniversitelerinde alıyor.

▶ ***Bugünlerde güncel konulardan biri imamların maaşları. İmamların maaşlarının verilemesinde sıkıntılar yaşanıyor. Smolyan bölgesinde durum nedir? İmamların motivasyonunu kaybettiği zamanlar oluyor mu? Siz, Bölge Müftüsü olarak bu tür durumlarda nasıl hareket ediyorsunuz?***

Bu konu hakkında Müftülük teşkilâtının merkez yönetimi tarafından halka açıklama yapıldı. Tabiî, Smolyan bölgesinde de durum ülkenin diğer bölgelerinden farklı değil. Bu bütün ülke için geçerli millî çapta öneme sahip bir husus, o yüzden Yüksek İslâm Şurasının yetkisindedir, zira bu konu Müftülük teşkilâtının bütçesini ilgilendiriyor. İnanıyorum ki, en kısa zamanda Müslüman toplumun da desteği ile Başmüftülük bu soruna çözüm bulacaktır. Benim tarafımdan bu konu bölgede düzenlenen toplantılarda imamlara açıklanmıştır. İmamlar anlayış gösteriyor ve bunun için de onlara teşekkür ediyorum.

▶ ***Para konusu açılmışken buna benzer başka bir konu ile devam edelim. Smolyan Bölge Müftülüğünde "Malî Yardım Projesi" diye bir uygulama olduğu biliniyor. Buna göre her Müslüman aile aylık gelirinin yüzde 1'ini dini hizmetler için Müftülük teşkilâtına bağışlıyor. Bu uygulama başarılı oldu mu? Müslüman halk tarafından nasıl karşılandı? Hâlâ uygulanıyor mu?***

Bu oldukça yeni bir proje, yaklaşık üç yıl önce başlatıldı. Ne mutlu bizlere ki, Smolyan bölgesinde uzun yıllardır süren bir gelenek zaten var, Müslüman aileler düzenli olarak bağış yapıyorlar. Şu anda birkaç yerleşim yerinde bu proje bahsettiğiniz biçimde uygulanıyor, bazı yerlerde ise aylık bağışlar sabitlenmiş miktarlarda ve encümenler tarafından toplanıyor. Bu projenin geleceğinin olduğunu düşünüyorum ve Müftülük teşkilâtında daha yeni yeni uygulanmaya başlanacaktır.

▶ ***Bölge Müftüsü olarak başka ne tür sorunlarla karşılaşıyorsunuz?***

Karşılaştığımız en ciddi problem kurumumuzda görevli sayısının az olması. Aynı şekilde karşı karşıya olduğumuz bir ciddî sorun da nitelikli personeli kurumuzda tutabilmek. Yerleşim yerlerinde nüfus azalması da hayatın her alanına tesir ettiği gibi Müslümanların dinî kurumunun çalışmalarında da etkili oluyor.

▶ ***Muhterem Müftü Efendi, ayırdığınız zaman ve verdiğiniz cevaplar için teşekkür ediyorum. Eklemek istediğiniz bir şey var mıdır?***

Ben de teşekkür ediyorum ve Bulgaristan Müslüman halkına başarılar diliyorum.

HAC GLOBAL BİR ŞİFÂHÂNEDİR

SEVİNÇ EMİN İLÂHIYATÇI

Hac, bir ömür boyunca sabır{sızlık}la davet edilmeyi beklediğimiz kutsal bir makamdır. Hac için herşeyden önce şiddetli arzulamak, gerçekleşmesi için dua edip yalvarmak, niyette ciddiyet lâzım. Dua, icabetin mıknatısıdır. Duanız olmasaydı ne öneminiz kalırdı diyen Rabbimizin koymuş olduğu kural doğrultusunda hareket etmektir hac.

Hacca gelmeden önce beklentiler çok farklı oluyor, orada karşılaştığımız ortam ise tasavvurun dışındadır. Nasıl ki Allah, Kur'ân-ı Kerim'de ahiretin tasvir edilemez olduğunu bildiriyor, aynı şekilde haccın atmosfer ve ortamı da tasvir edilemez.

Benim için hac, global bir üniversitedir; bu eğitim ocağında ömürlük eğitimini bir ayda alıp gidersin.

Aynı zamanda hac, global bir şifâhânedir, kalbe işlemiş hastalıklardan arınma yeridir. Eski hayatını orada bırakıyorsun, yeni bir hayata başlıyorsun. Daha ümitli, daha azimli, daha istikrarlı bir hayata adım atıyorsun.

Hac, Âlemlerin Rabbi ile hasret gidermektir. Allah ile nasıl hasret giderilir? Tavaf'ta dua ve niyazda bulunarak... Dökersin içini... Ağlarsın utanmadan, çekinmeden... Ben geldim, Allahım! Bütün kusurlarımla, hatalarımla ben geldim. Onlara rağmen beni en çok seven Sen olduğun için Sana geldim, demektir hac.

Hac, Mevlâmızın koşulsuz sevgisini iliklere kadar hissedebilmektir. Çünkü affedilmek insana verilebilecek en değerli armağandır. Affedildiğini bilen bir insan, hayata yeniden başlamasını bilir ve başarır, evvel Allah. Düşerse, duştüğü yerden kalkmasını bilir. Tövbe kapılarının açık olduğunu gören bir Müslüman, istiğfara ve merhamete daha çok sarılır. Ümitlidir, gayretlidir Allah ile kendisinin arasındaki uçurumu ve mesafeyi kapatmaya.

Hac, bir aşktır; ne yaş tanır, ne statü. Doyasıya yaşarsın onu. Hiç bitmesin istersin. Tavaf, bütün kâinattaki makro ve mikro âlemlerdeki hareket ile uyumun tâ kendisidir.

En değerli dostlukların temeli hac esnasında atılır, çunkü orada insanlar birbirini Allah için sever. Hacdan sonra birbiriyle görüşünce haccı hatırlayıp yâd eder, ağlaşırlar. Nice hacılarla biz de bu münasebetle görüştüğümüz, ziyaret ettiğimiz oluyor. Haccı yeniden konuşup yâd etmek karşıdaki insan için yeniden tövbe ve istiğfara vesile olabiliyor.

Hac esnasında her insan istisnasız kendi imtihanını yaşar, test edilir, notu verilir ki, biz onu ahirette öğreneceğiz inşallah. Hac esnasında en çok zorlandığım husus, kendi imtihanımı yaşarken hacılarla ilgilenmek zorunda kaldığım zamanlar oldu. İçin kan ağlıyor, ama bir meseleyi açıklamak zorundasın hacıya, sanki hiçbirşeyin yokmuş gibi... Evlâdını özlüyorsun, ama arayamıyorsun, birkaç saatlik dikkatin dağılır diye hasretinden.

Ve hac, benlikten sıyrılıp kimliğe bürünmektir. Günahtan sıyrılıp, tövbeyi kuşanmaktır. Hac esnasında insanın kendi kozasından çıkması gerektiği için, kendi dünyasında iç yolculuğunu yaşadığı için haccın meşakkati çok fazladır. Ama hacılar Mekke'ye gelirken zaten Rahmân'ın misafirleri olarak geldikleri için yaşanan zorlukları meşakkat olarak görmüyor, bilakis çok büyük şeref olarak kabul ediyor. Özel bir rütbe. En güzel vazife. Bu dünya hayatında bu kadar kutsal bir vazife bilmiyorum.

Ve son olarak hac, Efendimiz (s.a.s.)'i adım adım izlemektir. Attığı adımları neden atmış diye tefekkür etmektir, hikmetini arayıp bulunca da mutlu olmaktır.

KURBAN KESMENİN PSİKOLOJİK VE SOSYAL FAYDALARI

DR. AHMED LÜTOV BAŞMÜFTÜLÜK MÜFETTİŞİ

İNSANLIK TARİHİNDE HER topluluğun bir dini ve dinî yaşantıları olmuştur. Öyle ki din, insanların ve toplumların hayatlarında etkili olmuştur. İlâhî dinlerin kutsal kitaplarında dinî hayattan bahsedilmektedir. Kurban da ilk topluluklardan itibaren bütün dinlerde bir ibadet olarak vardır ve hemen hemen bütün dinlerde ortak bir dini davranış olarak kabul edilmiştir.

Müslümanlar, bütün ibadetleri Allah'ın rızasını kazanmak, Onun emrine uymak için yapar. Kevser suresinin 2. ayetinde ***„Rabbin için namaz kıl, kurban kes!"*** buyuran Cenâb-ı Allah, Hac suresinin 37. ayetinde de ***„Elbette onların (kestiğiniz kurbanların) etleri ve kanları Allah'a ulaşmaz. Ancak O'na sizin takvânız erişir."*** buyurmuştur.

Kurban, sözlükte "yakınlaşmak", dinî terminolojide ise "Allah Teâlâ'ya yakınlaşmak için kesilen eti yenir hayvan" anlamına gelmektedir.

Kurban kesmek, insanları Allah'a yaklaştırırken, insan psikolojisini de etkiler. Bilindiği gibi insan, saldırganlık içgüdüsüyle doğar. Kurban kesenin, kan akıtmak süretiyle bu içgüdüleri törpülenir. Kurbandaki psikolojik mesaj şudur: "Allah'ım, beni senden alıkoyan her şeyi sana kurban etmeye hazırım." Bu mesajla bir Müslüman gerektiğinde bütün varlığını Allah'ın yolunda feda etmeye hazır olduğunu göstermiş olur. Kesilen kurban canını verirken yaşadıkları, kurban kesenin ve bunu izleyenlerin bu esnada hissettikleri duygular insan psikolojisi üzerinde ciddî anlamda etkili olmaktadır. Böylelikle insan, can vermenin zorluğunu, en sevdiğini Allah için kurban etmenin simgesi olan Hazreti İbrahim'in o an içinde bulunduğu ruh hâlini ve Hazreti İsmail'in Allah'a ve Onun elçisi Hazreti İbrahim'e olan inancını tam manasıyla anlamış olmaktadır.

Kurban kesmeye istikamet veren, şekil veren Allah rızası, Allah sevgisidir. İslâm kültüründe kişinin bizzat kurbanını kesmesi veya en azından orada bulunması tavsiye edilmiştir. Bunun insan psikolojisi üzerindeki etkisinin farkında olan Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Hazreti Ayşe'ye *„Ya Ayşe, bir kurban da sen kes. Kesemiyorsan, başında bulun."* demiştir. Çünkü bu bir psikolojik tedavi şeklidir. Kan

akıtıldığını gören, bundan tiksiniyor. Kan akıtma içgüdüsü törpüleniyor. Böylece kurban kesimine şahit olan insan, kimseye saldırmaz, herhangi birisini öldürmez.

Kurban kesmenin çocuk psikolojisi üzerindeki etkisi de çok önemlidir. Çocukların kurban kesme ritüelini izleyebilmeleri, sahip oldukları zihinsel olgunlukla doğru orantılıdır. Çocukların kurban kesimini izlemeyi istemesi durumunda gerekli bilgilendirmeler yapılıp buna izin verilmesi gerekmektedir. Ayrıca kesilecek hayvanla çocuğun duygusal bir iletişiminin olmaması gerekir. Böyle bir duygusal iletişim veya ilişki sebebiyle kesildiğini gördükleri hayvanları yiyemeyen kişiler olabilir.

Kurban kesmenin amacı, saldırganlık duygusunun meşrû bir şekilde tatmin edilmesiyle beraber, kişideki merhamet duygusunu da ortaya çıkarmaktır. Kurban ibadeti, bir baba olarak Hazreti İbrahim'in en sevdiği oğlunu Allah rızası için kurban etmekten çekinmeyerek gösterdiği tevekkülü ve Hazreti İsmail'in Allah'ın emri karşısındaki teslimiyeti düşünülerek, yani onlarla empati kurularak ifa edildiğinde insandaki şefkat ve merhamet duygularının açığa çıkmasını sağlar. Peygamber Efendimiz Muhammed (s.a.s.) kurbanlık hayvana merhametle yaklaşılması ve ona iyi muamele edilmesi gerektiğini bir hadis-i şerifinde şöyle ifade ediyor: *"Allah her şeye karşı iyi muameleyi yazmıştır. Bu sebeple öldürdüğünüz zaman güzellikle öldürün! Keseceğiniz vakit güzel kesin! Herhangi biriniz hayvan keseceği vakit bıçağını bilesin ve güzel keserek kestiği hayvanı rahatlatsın."*

Kurban ibadetinin hem bireye, hem de topluma birçok faydası vardır. Bu ibadet bize başkalarını da düşünme ve onlara yardım etme alışkanlığı kazandırır. Kurban ibadeti, toplumsal bilincin canlanmasına, toplumda dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin gelişmesine katkıda bulunur. Özellikle komşular arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarının kuvvetlenmesini sağlar.

Kurban, toplumsal dayanışma ve kardeşliğin en önemli yapı taşlarından biridir. Kurban, insanı kişisel çıkarlardan, ihtirastan, cimrilikten ve maddecilikten uzaklaştırır. Kişiye paylaşmanın, din kardeşini hatırlamanın, sevginin, saygının mutluluğunu tattırır ve insana mutluluk verir.

Akşam Duâsı

Ey bizim büyük Rabbimiz, bizi dinlendir, bize râhatlık ver. Sıhhat, âfiyet ve selâmet ver!

Âmîn, âmîn, âmîn, âmîn yâ Muîn!

Ey Tanrımız, bize fenâ gözle bakma! Vatanımızı koru, hükûmetimizi, hükümdârımızı koru, Türk ilini, Türk dilini, Türk milletini, Türk devletini koru, Müslümân dünyâsına iyi gözle bak!

Âmîn, âmîn, âmîn, âmîn yâ Muîn!

Bu duâlar /geçen sayıdaki Sabah Duâsı/ şöyle okunur:

Talebe oldukları yerde, rahlelerde ayakça kalkarlar, ellerini yanıbaşlarına salarlar. Duâyı bir kişi okur. Hepsi birden sesle, münâsip bir makâmla âmîn der. En sonunda ellerini yüzlerine çalarlar.

HÂFIZ İSMAİL HAKKI EFENDİ

KURBAN BAYRAMI GELDİ GELECEK

NURCAN MUSTAFA İLÂHİYATÇI

Kurban bayramı yaklaşıyor, geldi gelecek. Biten Ramazan ayının ardından kendini günün her saati soğuk sulara, buz gibi karpuzlara vuran insanoğlunu şimdilerde yine bir tatlı telâş sardı. Yaklaşan yeni bir bayram, yeni bir heyecan, yeniden bir birlik-beraberlik tazelemesi ile beklenen Kurban Bayramı hepimizin ruhuna iyi gelecek...

Bayramlara herkesin katılması, daha canlı ve heyecanlı yaşanması için herkesin katkı sağlaması, millet ve ümmetin güçlenmesi, birlik ve dirlik tablosunun daha canlı olması açısından fevkalâde önemlidir. Bayramlar toplum ruhunun tamir ve tedavisi için bulunmaz fırsatlardır. Dedelerimiz bu fırsatları iyi değerlendirmiş, borç yüzünden hapse düşenlerin borcunu ödeyerek hapishaneden çıkıp birlikte bayram yapmalarını sağlayacak derecede insanî davranmışlardır. Bayramlar; hapishanelere, hastanelere, akrabaya, ölülere, dirilere uzanan köprülerdir.

> *Rabbimize çeşitli vesilelerle yaklaşılır. Bunlardan biri de bugünlerde kesilecek kurbanlarımız ile olmaktadır. Kurban ibadeti bize nereden miras kaldı bunu idrak edip bu düşünce ile bayram yapılmalıdır. Kurbanı anlamak için kurbanın çıkış noktası olan İbrahim (a.s.) kıssasını anlatmalıyız.*

Bayramlar yalnız yaşanmaz. Issız bir adada yalnız başına yaşayan bir kimse için bayram söz konusu değildir. İnsanların ortak sevinci göl olur, derya olur. Teker teker olan yağmur taneleri rahmet seline dönüşür, insanlar kucaklaşır, dostluklar pekişir. Bayramlar sevinç günleridir. Bayramlar; birlik, beraberlik, kardeşlik, dostluk, dayanışma ve paylaşmanın en canlı yaşandığı zamanlardır. Çözülen bağların tekrar bağlandığı, gevşeyen ilişkilerin güçlendiği, bereketli anlardır.

Bayramın yaklaşmasıyla biz hanımların zihninde onlarca plan dolaşıyor. Koçumuzu filân gün kınalarız, bayram temizliğini şu gün yaparım, baklavalar şu gün, birinci gün kayınpeder ve kayınvalidemin ellerini öperiz, ikinci gün benim köyüme geçeriz vs. planlar yapar dururuz. Evin erkeğinin de ayrı bir telâşı vardır; kurbanını hazırlar, yoksa, nerden satın alınabilir onun peşine düşer. Bu şekilde anne babalar farkında olmadan bir bayram hazırlığına girişir. Ya çocuklar? Onlar bayramın geldiğinden, yapılacaklardan, gidilecek yerlerden, akraba ziyaretlerinden haberdar edilmemeli mi? Hele hele küçük çocuklar günler sonrasını hesap edemezler. Biz bayramın geldiğini, yaklaştığını söylemezsek haberdar olamazlar.

Kurban Bayramının sadece hayvan kesimi olarak düşünülmesinden yana değilim. Bayram demek aynı zamanda çocuğa solutulacak bir atmosfer demektir. Takvimlere geldiği gibi iklimlere de gelsin diye çaba göstermek gerek. Yapılacak listelerin başında Safa ve Merve tepeleri, Makâm-ı İbrahim, Kâbe'nin inşası olmalı ve bunları ikramlıklar eşliğinde çocuklarla fotoğraflara bakarak konuşabiliriz. Hayır kurumlarına ait videolardan et ulaşan yoksulların sevinçlerini izleyebiliriz. Bayramın buluşturan, kavuşturan, barıştıran kısımlarından bahsedilebilir. Dünyalarında heyecanla yer bulsun diye bir süslü geri sayım takvimi yapabiliriz (örn. 5 gün kaldı, 4 gün kaldı). Her gün yaprağı koparılarak bayrama ulaşılabilir. Onlar için, sevdiklerimiz için ufak hediyeler hazırlayıp birlikte paketleyip notlar yazabiliriz. Bayram gibi bayram olmasını istiyorsak, bunun için iyi hazırlanmalıyız, hazırlıksız olmaz. Haydi hazırlıklara tam gaz devam! Bayram atmosferi oluşturmak biz anne babaların görevi...

Bayram hediyeleri, harçlıklar, toplanan şekerler, bonbonlar, akraba ziyaretleri pek çok anıyı içinde barındırır. Konu Kurban Bayramı olunca anne-babanın gündeminde kurban kesimi de olur.

Kurban ibadeti bize nereden miras kaldı bunu idrak edip bu düşünce ile bayram yapılmalıdır. Kurbanı anlamak için kurbanın çıkış noktası olan İbrahim (a.s.) kıssasını anlatmalıyız. Namazlarımızda sıklıkla okuduğumuz Kevser suresi kurban ibadetinin emredildiği suredir. Buna binaen çocuklarımızla oturup Kevser suresini okuyup tefekkürle üzerine konuşmalıyız.

Çocuğa kurbanı anlatırken kesim üzerine değil de kurbanın sosyal boyutu üzerine durmak gerekir. Et satın alma ve/veya yeme imkânı olmayan çocukların bayram vesilesiyle et yediğini bilmek, fakir çocukların mutluluklarına vesile olduklarını söylemek, kurban bayramını çocuk için özel ve önemli hale getirecektir.

0-7 yaş arası olan çocuklar kurban kesim yerlerine götürülmemeye özen gösterilmelidir. Bu yaş diliminde olan çocuklara et ve kurban kesimine vurgu yapılmaz, bayram vurgusu yapılır. Bugün gezme günü, şeker, harçlık toplama günü, sofralarda toplanma günü, ziyaretler günü, neşelenme günü diyerek bayram vurgusu yaşatılmalıdır.

7-12 yaş arası çocuklar hayvanı sadece boğazlarken görmemeli, diğer zamanlarda da götürüp gösterilmelidir.

12 yaş üzerindeki çocuklar ise bizzat kesim anında ve sonrasında orada olup yardım dahi etmelidir.

Gönül köprüsü olan bu bayramlar, terörün, cinayetlerin, harplerin, kırgınlık ve dargınlıkların hülâsa her türlü düşmanlıkların yok olduğu, sevgi, kardeşlik, birlik, dirlik ve dayanışma ruhunun ihya edildiği günler olsun. Kurban olduğumuz Mevlâ, bu dualarımızı kabul buyursun.

Şimdiden Kurban Bayramınız mübarek olsun! Mutlu bayramlar!

Allah'a Şükrün Bir İfadesi:

KURBAN

(Kevser Sûresinin Tefsiri)

DR. SEFER HASANOV
YİE ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

"Gerçekten biz sana büyük bir nimeti (kevseri) lütfettik. Bu yüzden Rabbine ibadet et ve kurban kes. Şüphesiz sana ancak kin kusanın soyu kesiktir".

Sadece üç ayetten oluşan Kevser sûresi, Kur'ân-ı Kerîm'in en kısa sûresi olarak meşhurdur. Hazreti Muhammed'in nübüvvetinin ilk yıllarında, oğlu Abdullah'ın vefatından sonra nazil olmuştur. Bu vefat olayından dolayı Mekke müşriklerinin ileri gelenlerinden Âs b. Vâil, Hazreti Peygamber ile dalga geçerek ona "ebter" yani soyu kesik kişi demiştir. Aslında bu hâdise, daha peygamberlikten önce ilk oğlu Kâsım'ın vefat etmesi ve dört kızının olması dolayısıyla, yani erkek evlâdının olmaması sebebiyle cereyan etmiştir.

Sûrenin nâzil olması sırasında Hazreti Muhammed içinde bulunduğu halden dolayı bir tesellî ve sükûnete ihtiyaç duymuştur. İzinden gidenlerin az sayıda olması ve erkek çocuklarının bulunmaması sebebiyle başlattığı dine davetin devam ettirilemeyeceği ve bu yüzden dinin ortadan kalkacağı düşüncesi hasımları tarafından dillendirilip telkin edilmiştir. Buna benzer bir ortamda onların savundukları iddianın tersi bir anlayışın kabul edilmesi zor olacağından sûre "inne" kesinlik edatı ile başlamış ve bunu da "Biz sana büyük bir nimeti /kevseri/ lütfettik" sözleri takip etmiştir. Bir başka deyişle, dini yayacak takipçi ve oğullarının bulunmamasından hareketle İslâm düşmanlarınnın bu dinin yok olup tarihe karışacağını ileri sürmelerine karşın Allah Teâlâ, Hazreti Muhammed'e birçok takipçi ve çok sayıda fertleri olacak bir nesli de kapsayan nimetler bahşettiğini ilân etmiştir.

"Kevser"in geniş anlamlı bir ifade olması sebebiyle âlimlerce mânâsına ilişkin 15, hatta daha da fazla farklı yorum yapılmıştır. "Kevser"in en meşhur mânâları arasında cennette bir ırmak adı, cennette bir göl adı, surenin kendisi, büyük bir nesil, İslâm alimleri topluluğu, nübüvvet, Kur'ân, İslâm, namaz, kurban, birçok takipçi, mükemmel ahlâk ve ilim vardır. Ayetteki "verdik, lütfettik" fiili, geçmiş zaman kipinde kullanılarak vaadin kesinlikle gerçekleşeceğine işaret edilmiştir.

İkinci ayette Cenâb-ı Allah, Peygamberinden ve onu takip eden herkesten, bu nimete şükür ifadesi olarak namaz kılmasını, dua edip kurban kesmesini istemektedir. Namaz ve kurban, Yaratıcıya karşı şükranın en büyük ifadesi ve imanın varlığını gösteren en kuvvetli delil olarak tak-

dim edilmektedir. Namaz ve dua vasıtasıyla insan güçsüzlüğünü ve ihtiyacını ifade etmekte, kurban vasıtasıyla ise sevdiği herşeyi feda edebileceği hususunda hazır olduğunu göstermektedir. Bunu da sırf Rabbinin rızasını kazanmak için yapmaktadır.

Kurbanın, kulun Allah'a karşı ilk ve en önemli vazifesi namazla birlikte yan yana zikredilmesi, belirgin bir şekilde önemini ve anlamını göstermektedir. Bunun böyle olmasının sebebi ise namazın olduğu gibi kurbanın da ibadet telakkî edilmesi ve böylece hakikî müminle puta tapanın birbirinden ayırt edilebilir duruma gelebilmesidir. Puta tapıcılığının en belirgin özelliklerinden birisi, insan ya da hayvanın cesediyle kanının günahlara keffaret olacağı veya öfkelerinin azalmasına sebep teşkil edeceği inancı ile putlar adına kurban kesilmesidir. Bu telakkiye karşın İslâm, kurbanı, yani belli bir hayvanı kesmeyi, Allah'ın birliği ve kemaline iman etmenin bir sembolü olarak ortaya koymuştur.

Yakınlık anlamına gelen kurban kelimesi, bu eylemin amacınının kulluk olduğunu göstermektedir. Yakınlaşma, inasanın bir taraftan kurban kesme emrine uymak suretiyle herşeyin ancak Allah'a ait olduğu ve Onun emrinde olduğu inancına sahip olmasıyla, diğer taraftan da kesilen kurbanın etini ihtiyaç sahiplerine vermesiyle gerçekleşir. Bu bağlamda Hac sûresinin 37. ayetinde Allah Teâlâ şöyle buyurur: ***"Allah'ın rızasını ne kurban etleri ne de kanları kazandırır, fakat rızası gazabından sakınılmakla kazanılır."*** Dolayısıyla yakınlaşma ilk önce kalpteki halis niyetle, daha sonra kurbanın belli bir usulle kurban edilip etinin dağıtılmasıyla gerçekleşir.

Üçüncü ve son ayet, ilk ayette belirtilen Hazreti Peygamber ve takipçilerinin durumunun aksine Hazreti Muhammed ve dini yayanlara karşı kin kusanın acıklı halini sergilemektedir. İman düşmanı ebter sıfatıyla nitelenmiştir. Surenin nüzûl sebebinde belirtildiği üzere, davasını devam ettirecek takipçi ve erkek evlâtlarının bulunmaması ya da az ve güçsüz olmalarından dolayı imana davetinin kesileceği ve tamamlanmayacağı sebebiyle Peygamber Efendimize "ebter" diyerek hakaret eden iman düşmanını bu ayet aynı ifade ile nitelemiştir. Engelli olma ve kusur manasına gelen bu niteleme, belirli bir şeyin bütünlüğünü yok etmekte ve Hazreti Muhammed ile dine karşı kin gütmenin bu dünyada olduğu gibi, öteki dünyada da maddî ve manevî nimetlerden mahrum kalmayı temel faktör olarak takdim etmektedir.

CAN KURBAN

Bizim kapı dost kapısı
Girene canımız kurban.
Selâm muhabbet tapusu
Verene canımız kurban.

Nefisten soyunduk tül tül
Gitti beden, kaldı gönül
Özümüz bağ, sözümüz gül
Derene canımız kurban.

Uzadıkça hasret demi
Şefkat atı çiğner gem'i
Yaramıza sabır em'i
Sürene canımız kurban.

Hayat kilim, çile nakış
Dokuyoruz iniş, yokuş
Marifet mânâya bakış
Görene canımız kurban.

Kin marazdır, sevgi sanat
Yürekte kaynar her saat
Kimsesizlere kol, kanat
Gerene canımız kurban.

ABDURRAHİM KARAKOÇ

KURBAN, HAYIR VE SOSYAL YARDIMLAŞMA

BAHRİ İZZET
SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ UZMANI

Kurban deyince akla sosyal paylaşım ve yardımlaşma geliyor. Peygamber Efendimizin tavsiyesi üzerine kestiğimiz kurbanların üçte birini fakirlerle, üçte birini komşularla, üçte birini de aile halkımız ve misafirlerimizle paylaşmamız kurbanı bir kaynaşma, yardımlaşma, ortak sevinç vesilesi kılıyor. Sosyal imkânların, sosyaş ağ ve medyaların her tarafımızı kuşattığı bir dönemde bulunuyoruz, ama gerçek anlamda sosyalleşmenin en az yaşandığını görüyoruz. O yüzden bizlere kurbanı miras bırakan İsmail peygamberin döneminden bu yana geçen zaman dilimi içersinde sosyal yardımlaşma üzerinde belki de en fazla durulması, bu konudaki örnek davranışların en çok ortaya konması gereken bir dönemdeyiz.

İnsanoğlunun kendi fıtratında olan yardımlaşmayı daha da popülarize etmek veya yaygınlaştırmak toplum içerisinde her Müslümanın boynunun borcudur. Ramazan ayında ve Ramazan Bayramında ihtiyaç sahipleri erzak paketleriyle, fıtır sadakalarıyla bir nebze sevindirilirken Kurban Bayramında da yılda bir defa bile et yiyemeyen yoksullara kurban etinden ikram etmek İslâm dininin bize bahşetiği en büyük nimetlerden biri olsa gerek.

Kurbanın bir anlamı da yakınlaştırmak, kulu Yaratıcısına yaklaştırmaktır. İşte bunun için imkanı olan Müslümanlar, dinimizin bu vecibesini yerine getirmektedirler. Bu şekilde hem komşularına, çevresindeki fakirlere, ulaşabildiği tanıdık tanımadık kimselere yakınlık kazanır, hem de rızasını kazanmak suretiyle Rabbine yaklaşır.

Son zamanlarda şehirleşme, göç, ulaşım imkânlarının çoğalması gibi sebeplerle bağışlanan, gönderilen ve vekâlet edilen kurbanları kesme yükümlülüğünü üzerine alıp kurban etlerini en fazla ihtiyaç sahibi olanlara ulaştırma konusunda Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğü de hizmet vermeye başlamıştır. Kuruluş amaçlarından birisi tam da bu hizmet olan Başmüftülük Sosyal Hizmetler Dairesi, 20 Bölge Müftülüğü vasıtasıyla birkaç yıldır büyük bir organizasyon yapmaktadır. Kurban Bayramı esnasında artık gelenek haline gelen kurban kampanyaları, birkaç yıldır yurt dışından ve Bulgaristan Müslümanlarından gelen kurban yardımlarını ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır. Böylece kurumumuz, bayram sevincini biraz daha öteye taşımış, daha birkaç haneye ışık götürmüş olmaktadır.

Genel olarak bir sayı belirtecek olursak, son kurban kesim ve dağıtımı kampanyası esnasında Başmüftülük teşkilâtımız varlıklı olan Müslümanları bu hayrı işlemeye teşvik ederek yaklaşık 7 000 aileye kurban eti dağıtılmıştır. İnşallah, bu yıl da yardımlarını bizden esirgemeyen kardeşlerimizin olmasını ve daha bu kadar aileye yardım edebilmeyi Rabbim bizlere nasip etsin.

Rabbim, Bulgaristan'da ve dünyada insanlık adına yapılan bu hayır yapma, hayırda yarışma ve sosyal yardımlaşma faliyetlerini dergâh-ı izzetinde kabul ve makbul eylesin. Yardımlaşan ve yardımlaşmaya sebep olan kullarının yaptığı bu hayırları kabul eylesin.

BAYRAM

Sonsuz rahmet, merhamet, mağfiret sahibi olup biz kullarını çok seven ve sayısızca nimetleri istifademize sunan yüce Allah'ın adıyla sözlerime başlıyorum:

Bayram, insanların ve bütün şuurlu varlıkların hem eğlendikleri, hem de bağışlandıklarını kutladıkları gündür. Bu günde Allah' ın yeryüzünün halifesi olarak yarattığı insan neşelenir, yüzündeki o tebessüm hediyeler alıp verince daha da canlanır. Peygamber Efendimizin hayatına baktığımızda görürüz ki, asr-ı saadette de böyle özel günler kutlanırmış. Bunun en güzel delili şudur: Bir gün Hazreti Ebû Bekir, kızı Ayşe validemizin evine gider, iki cariyenin def çalıp oynadığını görür. Ensar-ı kiramın kahramanlıklarını övüp destan okuyorlardır. Hazreti Ebû Bekir, Rasûlüllah'ın evinde böyle bir şey yapılmasının uygun olmayacağını bildirerek onları susturmak ister. Bundan haberdar olan Peygamber Efendimiz, Hazreti Ebû Bekir'e: "Onlara mani olma! Her kavmin bir bayramı vardır, bu da bizim bayramımızdır. Bayram, sevinç günleridir." buyurur.

Bayram, öyle bir gündür ki, kabirlerde yatan hısım, akrabalar ziyaret edilir. Mezarlıklar Fatiha'lar ve Yasin'ler ile şenlenir, insaların maneviyatları güçlenir. Dahası, bu günde minik, şirin çocuklarımız el öpüp, şeker ve harçlık toplayarak sevinçlerini yetişkinlere gösterir.

İmanların daha da çok güçlendiği bayram gününde küs kalan ins ü cin kalmamalıdır. Vicdanlarımızdaki o merhamet tohumu daha fazla büyüyerek sadece insanlara karşı değil, bu hayat okulunun içinde bulunan hayvanlar, bitkiler vs. bütün varlıklara karşı da yeşermelidir. Yapabildiğimizce daha çok hayır ve hasenât işleyerek bu günleri doya doya yaşamalıyız. Dualarımızla adeta arşı titretmeliyiz. Çünkü Sultanımız -Allah celle celâlühû- bayram gününde bizleri bekleyecek ve istediklerimizi o günün hürmetine verecektir. Böyle ihlâslı ve samimî dualardan sonra bize düşen en güzel görev, sabırla istediklerimizin bize verileceği günü beklemek olur.

Bu Bayram öyle bir bayram olsun ki, küs olan, muhtaç bulunan hiçbir varlık kalmasın!

Şairin de dediği gibi:
Cân bula cânânını
Bayram o bayram ola
Kul bula sultânını
Bayram o bayram ola

Hüzn ü keder def ola
Dilde hicap ref ola
Cümle günah af ola
Bayram o bayram ola

NEJDET RİDVAN

KURBANLIK HAYVANLAR

HALİL HOCOV İRŞAD DAİRE BAŞKANI

Kurban, kulları Allah Teâlâ'ya yaklaştıran bir ibadettir. Kesilecek hayvanların kurban olması ve kabul edilmesi için yaş, sağlık durumu ve dış görünüş bakımından belirli şartlara uyması gerekmektedir.

1. Kurbanlık hayvanlar şunlardır: koyun, keçi, inek, manda veya deve.
2. İnek ve manda 2 yaşını, koyun ve keçi 1 yaşını, deve de 5 yaşını doldurmuş olmalıdır.
3. Hayvanın kurban olmasını engelleyen kusurlar:

Körlük – gözün rengi değişmiş, dışarıya çıkmış veya beyazlaşmış olması;

Hastalık – hayvanın sürüden geri kalmasına sebep olan ateş, derin yara vs. türünden hastalığın olması;

Topallık – hayvanın sürüden geri kalmasına sebep olacak derecede topallama olması;

Güçsüzlük – zayıf olması durumunda;

Kesilecek hayvanın dişlerinin tamamı veya büyük bir kısmının eksik olması;

Doğuştan uzuvlarının eksik olması;

Memesinin tamamı veya yarısının kurumuş olması.

Bu kusurlardan birisine veya daha büyük bir kusura sahip olan hayvandan kurban olmaz.

Aşağıda sayılan kusurlardan birine sahip olan hayvanın ise kurbanlık seçilmesi mekruhtur: Görme sorunu varsa (gözünün durumu iyi görünse de); aşırı yemeden hastalanma (yemlenme); doğum öncesi hamilelik; uzvunun 1/3 kısmının kesilmiş olması (kulak, boynuz, kuyruk gibi).

Bu şartların dışında, hayvan, kurban kesilecek kimseye ait olmalı ve rehin durumunda veya başkasının hakkı olmamalıdır.

Kurbanın kabulü için diğer bir şart da bayramın üç gününden birinde kesilmesidir (Şâfiî mezhebine göre dördüncü günü de kesilebilir).

HAZRETİ İBRAHİM VE HAZRETİ İSMAİL'İN KURBAN KISSASI

Hazreti İbrahim (a.s.) dünyalık olarak çok büyükbaş ve küçükbaş hayvana sahipmiş. Sahip olduğu dünyalıkları Allah yolunda sarf etmeyi çok severmiş. Gelen misafirlerini yedirmeden göndermezmiş. Allah Teâlâ buna karşılık mallarını hep daha fazla arttırırmış. Halil İbrahim bereketi dediğimiz şey de budur.

Hazreti İbrahim doksan; zevcesi Hazreti Sâra validemiz ise yetmiş yaşına yaklaştıkları hâlde henüz evlât sahibi olamamışlardı. Bunca mal, mülk, maddî ve manevî imkânların yanında, ailedeki evlât boşluğu kendisini hissettiriyordu.

Birgün Cebrail (a.s.) Hazreti İbrahim'in yanına gelerek Allah'ın yolunda infakından ve misafirperverliğinden dolayı kendisini övdü. Hazreti İbrahim de kendisine; "Allah bu yaşıma rağmen bana bir oğul verirse, bu dünyadaki en değerli şeyim olur. İşte ben o değerli şeyim olan oğlumu bile Allah yolunda hibe eder, kurban ederim" buyurmuştur.

Hazreti Sâra çocuksuzluğa kendisinin sebep olabileceğini düşünerek teşebbüse geçti. Mısır'dan getirdiği câriyesi Hacer'i Hazreti İbrahim'e ikinci zevce olarak gönül rızası ile verdi. Hacer validemiz dokuz ay sonra nur topu gibi bir oğlan çocuğu dünyaya getirdi. İbrahim (a.s.) bu ilk çocuğuna, İbrânîce "Allah'a itaatli" mânâsına gelen "İsmail" ismini verdi.

Hazreti İsmail, artık babasının yanında koşma ve çalışma çağına ermiş, sekiz-on yaşına gelmişti. İbrahim Peygamber bir gece rüyasında "Ey İbrahim, adağını yerine getir" diye kendisine nida edildiğini görür. Zilhicce ayının sekizinci, dokuzuncu ve onuncu, yani Terviye, Arefe, Nahr geceleri aynı rüyayı üç defa üst üste görerek bu ilâhî vahye muhatap olur. Zira peygamberlere rüyalarında da vahyolunurdu. Hazreti İbrahim, böyle görmüş, böyle tabir etmişti. Binaen aleyh bu şekilde aldığı vahiy, yerine getirilmesi gereken ilâhî bir emirdi. Kimseye bundan söz edemedi.

Hazreti İbrahim bu ilâhî emir üzerine oğlu Hazreti İsmail'i, annesi Hazreti Hacer'e güzelce hazırlatıp giydirdikten sonra yanına aldı. Ona, beraberce bir dosta gidecekleri için bu hazırlığı yaptıklarını söyledi. Belki çiftlikte bir koç kurban etme ihtimali olduğunu söyleyerek, ip ve bir de keskin bıçak aldı. Sonra vedalaşarak ayrıldılar. Mekke yakınlarındaki Arafat vadisine yakın bir mesafede bulunan Mina tepelerinden birine çıktılar. Hazreti İbrahim, burada ilâhî emri zorla yerine getirmeye kalkışmayıp, evvela icra şeklini müşavere etmek üzere oğlunun görüşünü almak istedi. İlk önce, Ona Allah'ın emrine itaat gösterenin büyük sevap kazanacağını hatırlattı. Kendisinin de böyle davranmasını öğütleyerek şu soruyu sordu:

"Oğlu yanında koşma çağına gelince 'Yavrum, ben seni rüyamda boğazladığımı görüyorum. Ar-

tık bak ne düşünüyorsun?' dedi. Çocuk da 'Babacığım emrediyorsa yap. Beni inşallah sabredenlerden bulacaksın.' dedi." (es-Sâffât, 37/102)

Bu tebliği yapan bir baba; şu anda ne büyük bir dinî mesuliyet, ilâhî muhabbet ve beşerî şefkat hissi içerisinde bulunuyor ve ne büyük imtihanla karşı karşıya kalıyordu. İşte bunun böyle bir ilâhî emir olduğunu idrak eden ve Allah Teâlâ'nın sabredenlerle beraber olduğunu bilen, o halim oğul Hazreti İsmail, babasına: "Babacığım senden bir isteğim var, benim ellerimi ve ayaklarımı bağla, olur ki can havli ile sana güçlük çıkarabilirim. Babacığım, bir de gözlerimi bağla, yüzü koyun yatır, olur ki gözlerime bakınca şefkat duygun öne çıkar da bu işten vazgeçersin" dedi.

Bir tarafta ilâhî emir, bir tarafta babalık şefkati ile biricik yavrunun kurban edilmesi...

Böylece ikisi de Allah Teâlâ'nın emrine teslim oldular. Konuşa konuşa, karşılıklı rıza ile yüce emri yerine getirmek için hazırlandılar. Bu sırada şeytanın bu işten vazgeçirme çabalarına aldırış etmediler. Önce Hacer, sonra oğlu ve babası, şeytanın vesveselerine karşı, Allah Teâlâ'nın emrine razı ve teslim olduklarını söyleyerek onu her defasında reddettiler ve taşladılar. O gün bugündür hacılar bu yüzden şeytanı taşlamaktadırlar.

Nihayet konuşma, vasiyet ve vedalaşmadan sonra Hazreti İbrahim oğlunu sağ yanının üzerine yatırdı. İsmail, babasının bağladığı el ve ayaklarını, kendilerini ibretle seyreden meleklerden haya ederek çözdürdü. Fakat babasının şefkatini düşünerek, yüzünü örttürdü. Hazreti İbrahim sevgili oğlunun boğazına bıçağı dayadı. Ancak gayretine rağmen bıçak kesmiyordu. Keskin bıçak kesmez olmuştu... Heyecan içinde, aynı bıçağı taşa vurunca, taş ikiye ayrıldı... Taşı kesen bıçak, oğlunu kesmemişti. Bir daha denedi, yine olmadı... Bu acaip hal içinde, elindeki bıçağa niçin kesmediğini sormaktan kendini alamadı.

O zaman bıçak dile geldi:

"Ey Allah'ın Halil'i! Ateşe seni yakmamasını emreden Allah Teâlâ bana da oğlun Hazreti İsmail'i kesmememi emretti!" dedi. O anda ilâhî hitap yetişti ve:

"Ey İbrahim! Rüyanı gerçekten tasdik ettin, yerine getirdin, gördüğün gibi inandın, azim ve sadakatle ifa ettin. İşte biz, muhsinleri, ihsan sahiplerini böyle mukâfatlandırırız!" buyurdu. Bu ilâhî hitaptan sonra Cebrail (a.s.) güzel bir koçla göründü.

Ortalığı tariflere sığmaz bir bayram sevinci kapladı. Böyle bir imtihanda muvaffak olma bahtiyarlığına eren ve muhsinlerden oldukları beyan buyrulan baba ve oğul, böylece en aziz hitap ile mukâfatlandırıldılar ve ayrıca kurban ihsanına da nail oldular. Bir rivayete göre, bu güzel koç şehit Hâbil'in cennete kaldırılan beyaz renkli, iri gözlü ve güzel boynuzlu kurbanıdır...

Cebrail (a.s.)'ın tekbirle getirdiği büyük koçu sevinç içindeki baba - oğul da tekbir getirerek kurban ettiler. Kendilerini, bu nimete kavuşturan Allah Teâlâ'ya hamdedip şükür secdesine kapandılar. İşte Zilhicce ayının onuncu günü cereyan eden bu ibretli hadise ile başlayan Kurban Bayramı ve kurban kesme ibadeti her mümin tarafından bu büyük hikmet ve miras üzere ifa edilegelmektedir.

KURBAN İLE İLGİLİ SORULAR VE CEVAPLAR

Dişlerinden biri kırılmış olan hayvan kurban olur mu?

Bir dişinin kırılmış olması hayvanın kurban olmasına mâni değildir.

Taksitle kurban almak câiz midir?

Eğer işin içinde faiz yoksa câizdir. Ancak hâli vakti yerinde olmayanlar sıkıntıya girerek kurban kesmek zorunda değildir.

4 kişi kurban alarak 1 kişi daha eklemek isterlerse, bir sıkıntı olur mu?

Büyükbaş hayvanlar 7 kişiye kadar ortaklaşa kesilebilir.

Seferî olan (uzun yola çıkan) kişiye kurban kesmek vacip midir?

Değildir.

Faiz haramken bankadan alınan kredi ile kurban câiz olur mu?

Allah güzeldir, temizdir ve ancak güzeli ve temizi sever. Kurban geçerli olur, faizin ise günahı yazılır.

Vefat eden bir yakınımız için kurban kesilir mi?

"Sevabını bağışlamak" anlamında başkası için kurban kesmek câizdir.

Almanya veya Türkiye'de yaşayan ve zengin hükmüne giren şahıs, fiyat olarak daha ucuza gelen bir yerdeki (meselâ Bulgaristan'daki) piyasaya göre kurbanını vekâletle orada kestirebilir mi?

Önemli olan fiyatı değil, kurbanın kesilmesidir. Bedava alıp kesse yine kurban borcu ödenmiş olur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir!

PAZARCIK ŞEHRİNDE NÂZIR MEHMED AĞA CAMİİ

Pazarcık (Tatar Pazarcık), Bulgaristan'ın güneyinde Filibe'nin 37 kilometre batısında, Sofya'nın 112 kilometre uzağında, Yukarı Trakya Ovası olarak adlandırılan bölgede yer almaktadır. 15. yüzyılda Osmanlılar tarafından kurulan bir şehirdir. Osmanlı döneminde 28 cami ve mescit, iki medrese, 7 mektep, 2 imaret, 6 tekke, 2 han, 3 hamam ve iki kervansarayı ile Osmanlı'nın Sofya İstanbul yolu üzerinde güzide şehirlerinden bir tanesi idi.

Tarihî kaynaklara göre, şehrin kuruluşu Sultan II. Beyazıt döneminde (1481-1512) Kırım Tatarlarının yöreye yerleştirilmesine denk gelmektedir. Bir diğer rivayete göre de Fetret Dönemi sonrası Anadolu'da kalan Timur'un tatarlarından 30.000 kişi Anadolu'dan bu bölgeye iskân edilmiştir. Akıncı kayıtlarında, 1472 yılı itibarıyla o zamanki Pazarcık'ın 105 haneden ibaret olduğu ve tamamıuyla Müslümanlar dan oluştuğu belirtilmektedir. Osmanlı döneminde halkın tamamı Müslüman Tatar, Türk ve Yörüklerden oluşmaktaydı.

Osmanlı-Rus Savaşı sonrası Meriç nehrinin iki yakasındaki bütün Osmanlı eserlerinin yok edilmesi için üstün gayret gösterilimiştir. Daha sonraki çarlık ve komünist dönemlerinde de şehir planlaması bahanesi ile geri kalan eserler yerle bir edilmiştir. Irkçılık ve taassubun saldırılarına rağmen şehirde muhteşem bir eser bulunmaktadır: Nâzır Mehmed Ağa Camii.

Bu cami, bugün Pazarcık şehrinin merkezinde bulunmaktadır. 1667 yılında Nâzır Mehmed Ağa tarafından bina edilmiştir. Halk arasında Eski Cami, Kurşunlu Cami, Merkez Cami, Pazaryanı Camii olarak da bilinmektedir. Kare planlı olan cami 10,52x10,57 m. ebatlarındadır. Tek kubbeli mabetlerimizden olan cami, basık bir kubbeye sahiptir. Merkezî kubbeli camilerde olduğu gibi, kubbeye geçişler tromplarla sağlanmıştır. Kubbe, sekizgen planlı ve yüksek kasnağa oturmuş, her yüzeyinde münevvebeli olarak basık birer kemerli pencere açıklığı vardır. Caminin son cemaat yeri zaman icersinde hasar görüp yıkıldıktan sonra aslına uygun bir şekilde maalesef yenilenememiştir. Son cemaat yeri kapalı olarak camiye yeni bir ilave olarak eklenmiştir. Caminin kıble yönünde zaman içinde hasar gören duvar tamir edilip yeni destekler ile güçlendirilmiştir. Caminin alt sıra sekiz penceresi düz lentolu, üst sıra pencereler ise yuvarlak kemerlidir. Tek şerefeli ince ve yüksek görkemli bir minareye sahiptir. Harîmin sol köşesinde küçük bir kadın mahfili, girişin hemen üstünde ise müezzin mahfili bulunmaktadır. Gâyet süslü bir minber ve mihrabı bulunmaktadır. Duvara işlenmiş ilginç bir kürsüsü de vardır.

Caminin içerisinde barok tarzında bitkisel süslemeler ve manzara tasvirlerinden oluşan kalemişi süslemeleri yer almaktadır. Caminin nakış ve süslemeleri 19. yüzyıla aittir. Ciddi bir restorasyona muhtaç olan caminin inşa ve tamir kitabeleri korunmuş olup bizlere cami inşası ve tamiri hakkında bilgi vermektedir. 1787-1788 yıllarında Alâiyeli Hacı Muhammed oğlu Hacı Hüseyin tarafından yaptırılan tamirin kitabesi şöyledir:

Sâhibü't-tecdîd el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc Muhammed Alâiyyevî. Sene 1202

KADER KURBANI: OSMAN KILIÇ

VEDAT S. AHMED

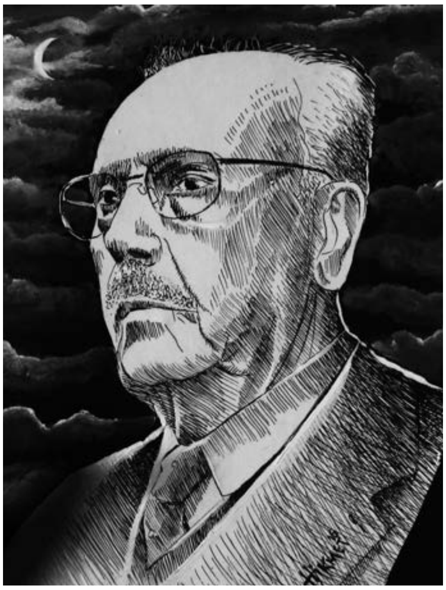

Resim: Hikmet Hacı Efrahim

Asıl adı Osman Hüseyinov Saliev olan Osman Kılıç, 4 Mayıs 1920 tarihinde Kemallar (İsperih) kazasının Kılıç (Nojarevo) köyünde doğmuştur. Köyüne nisbeten Kılıç soyadını alan Osman Salih, ilk okulu köyünde, Türk rüşdiyesini (ortaokulu) ise Kemallar ile Razgrad kasabalarında bitirdikten sonra Şumnu'daki Nüvvâb Medresesine kaydolmuştur. 1939-1940 eğitim yılında Nüvvâb okulunun Tâlî (Lise) Kısmından mezun olup diploma almıştır.

Başmüftülük, Nüvvâb'ın en iyi, akıllı, çalışkan ve atılgan oğrencilerinden biri olan Osman Kılıç'ı Sofya Üniversitesinin Dil, Tarih ve Edebiyat Fakültesine yazdırmak için çok gayret sarf etmiş, uzun yazışmalar yapmıştır. Ancak İkinci Dünya Savaşı yıllarında Bulgar üniversitelerine Türk almadıkları, ayrıca Nüvvâb okulu Bulgar liselerine tam anlamıyla denk kabul edilmediği için Osman Kılıç üniversiteye kaydolamamıştır. O yüzden tekrar Nüvvâb'a dönerek okulun Âlî (Yüksek) Kısmında okumaya başlamıştır. Oradan 1943 yılında mezun olmuş ve hemen Şumnu'nun Kılâk Türk mahallesinde bulunan özel Türk ilkokuluna öğretmen olarak atanmıştır. Ertesi ders yılında ise Türk rüşdiyesine öğretmen olarak geçmiştir. Oradan da yine Şumnu'daki Medrese-i Aliyeye öğretmen olarak görevlendirilmiştir.

Medrese-i Aliyede talebe okuturken Nüvvâb'ta da ders vermeye başlamış ve 1946 yılında Nüvvab'ın kadrolu öğretmenleri arasına katılmıştır.

Bu arada Bulgaristan'ın ilk Başmüftüsü, âlim ve fâzıl Şumnulu Hocazâde Mehmed Muhyiddin Efendi'nin kızının kızı ile evlenmiş ve bu evliliklerinden Mübeccel adında bir kızları dünyaya gelmiştir.

Okulda İslâm Tarihi dersleri okutan Osman Kılıç, meslektaşları arasında en genç olması ve öğrencilerle çok yakından ilgilenmesiyle temayüz etmiştir. Ayrıca çok güçlü hitabeti onu her zaman ön plânda tutmuştur. O dönemdeki hocaların pek fazla Bulgarca bilmemelerine rağmen, Osman Kılıç Bulgarcayı da çok güzel konuşan ve devrin en üst düzey yöneticilerine tercümanlık yapan birisidir. Hatta Deliorman halkına hitaben bir konuşma yapan Vasil Kolarov'un da tercümanlığını yapmış ve büyük bir beğeni kazanmıştır.

Ancak 1948 yılının Nisan ayında beş öğrencisiyle tutuklanarak Türkiye lehine "casusluk" suçuyla itham edilen Osman Kılıç'a idam cezası verilmiştir. Birçok işkencelere maruz bırakılarak günlerce, aylarca her gece idam cezasının infazını bekleyen Osman Kılıç'ın cezası önce müebbede değiştirilmiş, daha sonra da 20 yıla indirilmiştir. Şumnu, Varna, Belene, Persin ve Plevne hapisane ve kamplarında büyük işkenceler altında verilen cezasını çeken Osman Kılıç, çalışma ve aflar sonucunda 15 yıl mahkûmiyetten sonra 1962 yılının Temmuz ayında serbest bırakılmıştır.

Mahkûmiyeti esnasında Bulgaristan Türkleri büyük bir göç yaşadığı 1950-1951 yıllarında eşi ve biricik kızı Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldıkları için ve uğruna mücadele verdiği Müslüman-Türk kimliği ciddî bir asimilasyona uğratıldığı için özgürlüğünün tadını alamamıştır. Ocak 1965'te Türkiye'ye göç edene kadar "açık hava hapishanesi"nde yaşamıştır.

Büyük zorluklar sonucu Türkiye devletinin desteğiyle Türkiye'ye göç etmiştir. Anavatana vardıktan sonra bir yaşında ayrıldığı kızını 20 yaşında bir öğretmen olarak bulmuştur. Orada TRT ve Dışişleri Bakanlığı'nda görev yapmış, devletler arası en üst düzeyde tercümanlık yapmıştır.

46 yıl aradan sonra Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün heyetinde 2011 yılında Bulgaristan'ı ziyaret eden Osman Kılıç, bugün Ankara'da hayatını idame ettirmektedir.

Bütün çilelerine rağmen asırlık çınar gibi dimdik ayakta duran Osman Kılıç hoca, çektiği acılarını ve Bulgaristan Türklerinin kaderini "Kader Kurbanı" adlı eserinde anlatmıştır. Başka kitapları da bulunan Osman Kılıç, Bulgaristan Türklerinin millî davasına bağlı kalarak ardından gelen nesillere ışık tutmaya devam etmektedir. İlerleyen yaşına rağmen konferanslar vermekte, kitap ve makaleler yazmaktadır devam etmektedir. En önemlisi de Bulgaristan Türklerinin canlı tarihi olmaya devam etmektedir.

KIRCAALİ BÖLGE MÜFTÜLÜĞÜNDE SÜNNET MERASİMİ DÜZENLENDİ

8 Temmuzda Kırcaali Merkez Camiinde sünnet merasimi gerçekleştirildi. Merasim, Bursalı haytırseverlerin desteği ile Kırcaali Bölge Müftülüğü tarafından organize edildi. Sünnet töreninde Aydoslu sünnetçi Lütfi Ahmed tarafından 165 çocuk sünnet edildi.
Sünnet programı Kırcaali Merkez Camii İmamı Avni Tahir'in Kur'ân tilâveti ile başladı. Kur'ân tilâvetinden sonra Bölge Müftüsü Beyhan Mehmed, bir konuşma yaparak İslâm'da sünnetin önemini açıkladı.
Merasimden sonra, sünnet olan bütün çocuklara hediyeler dağıtıldı.

15 TEMMUZ SONRASI

Bir yıl önce 15 Temmuz 2016'da Türk halkı Türkiye tarihinin en zor gecelerinden birini yaşadı. Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) tarafından 15 Temmuz gecesi gerçekleştirilen ve 249 kişinin şehit düştüğü, yüzlerce kişinin yaralandığı korkunç darbe girişiminin üzerinden bir yıl geçti. Fakat Türk halkı birlik ve beraberliğini savundu ve ülkenin parçalanmasına izin vermedi. 15 Temmuz Türk halkı için yeni bir kahramanlık destanının yazıldığı gün olarak geçti tarihe.
Türk halkının gösterdiği direniş için dünyanın dört bir yanından Türkler ve diğer milletlerden destek kampanyaları geldi.
Almanya'da faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşu olan Avrupa Türk Demokratlar Birliği (UETD) üyeleri 25 Ağustos 2016 yılı Münih'ten bisikletleri ile yola çıkarak 29 günlük yolculuktan sonra Ankara'ya Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın huzuruna çıkıp Türk bayrağını teslim ettiler.
Bu yıl 15 Temmuz Türk direnişini anmak için yine bisikletleri ile Münih'ten Ankara'ya yola çıkan UETD üyeleri Abdurrahman Serdar Çakmak, Dr. Emrullah Durucan, Hasan Hacer, Tuna Güngör ve Dilşat Hazneci Türkiye'ye geçmeden önce Balkanlar'a da uğradı. 7 Temmuzda Sofya Kadı Seyfullah Efendi Camisinde Cuma namazını kıldıktan sonra UETD üyeleri Başmüftülük makamını ziyaret ederek Filibe'ye hareket ettiler. Amaçları, 15 Temmuzda Türkiye'ye gidip 15 Temmuz şehitleri anısına düzenlemiş oldukları Münih-Ankara bisiklet turunu tamamlamak.
Münih-Ankara bisiklet turu hakkında UETD Münih şubesi Teşkilât Başkanı A. S. Çakmak, "Müslümanlar" dergisine şunları paylaştı: "Bu bir özgürlük yolculuğudur, demokrasi ve kültürlerin kaynaşması için Balkanlar'daki kardeşlerimizle de tanışıp selamlaşıyoruz. Merhaba getirip, merhaba götürüyoruz."

BAŞMÜFTÜLÜK HAC EKİBİNE SEMİNER DÜZENLENDİ

Ramazan Bayramı sonrasında Filibe'nin Ustina köyünde bulunan İmam Kursunda Başmüftülük 2017 Hac Organizasyonu ekibine eğitim semineri düzenlendi.
Seminerin açılışında selamlama konuşması yapan Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, hacca gidenlerin hac ibadeti ile yaşadıkları manevî yükseliş ve günahlardan arınmanın yanı sıra zor bir fiziksel imtihandan geçtiklerini söyledi.

BULGARİSTAN CAMİLERİNİ ANLATAN KİTAP TANITILDI

Prof. Lübomir Mikov'un kaleme aldığı "Bulgaristan'da Cami ve Mescitler" kitabı 12 Temmuzda Sofya'daki Başmüftülük merkez binasında tanıtıldı.
Başmüftülüğün maddi desteği ile Bulgaristan Bilimler Akademisi tarafından yayınlanan kitapta 12'si millî değere sahip 88 cami ve mescidin kültürel ve sanatsal özellikleri hakkında bilgi verilmektedir.
Tarih öğretmeni Sunay Mazgalciev'in yönetiminde gerçekleşen kitap takdimi programında Başmüftü Dr. Mustafa Hacı kısa bir konuşma yaparken Prof. Orlin Sıbev ve Yüksek İslâm Enstitüsü hocalarından Aydın Ömerov da kitabın detaylı tanıtımını yaptılar. Yazar Prof. Mikov da kitabın yazılış serüvenini ve başlıca özelliklerini okuyucularla paylaştı. Programa katılan misafirler arasında Yüksek İslâm Şurası Başkanı ve üyeleri, Türkiye Büyükelçiliği Sosyal Hizmetler Müşaviri, başmüftü yardımcıları, bölge müftüleri, Nüvvab Okulu Müdürü, akademisyenler, araştırmacılar ve öğrenciler vardı.

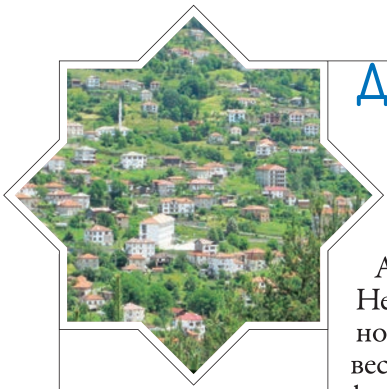

Брой 8 (272)
Август 2017
Година XXV

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Редакционна колегия
Ведат С. Ахмед
Джемал Хатип
Доц. Ибрахим Яльмов
Д-р Исмаил Джамбазов
Д-р Кадир Мухаммед
Мурад Бошнак
Мухаммед Камбер

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.

Да заколим кочовете, казвайки „Аллаху екбер!“

Аллах не иска от нас нищо за това, с което ни е дарил. Безвъзмездното даване е присъщо само на Него. А всичко, което притежаваме, е дар от Него. И Аллах не очаква от нас благодарност срещу това, което ни е дал, но съвестният човек не би могъл да игнорира факта, че прещедро е надарен от Аллах, и затова би положил усилия да изрази признателността си към Него. Именно в това се крие земното изпитание на човека. Дали той е съвестен и признателен, дали е израснал от говорещо животно към мислещо живо същество, дали е узрял и станал ЧОВЕК, зависи от неговата позиция и отношение към Аллах, Който е неговият Създател и Дарител с хиляди блага.

В интерес на истината Аллах желае човек да се възвиси, да се усъвършенства и да стане съвършен човек (инсан-и кямил). Затова му е предоставил определени възможности, които да го насочат в тази насока. Аллах не иска всичко това да бъде заплатено от човека, а и не може; единственото, което иска, е само мъничко да се обърне с лице към Него и да определи позицията си, като изрази благодарността си към Него, не защото се нуждае от благодарността му, а защото самият човек има нужда от това. Един от символичните изрази на тази признателност е курбанът.

Той е дребен символичен подарък, жест на благодарност и уважение към Аллах. Жертвоприношението курбан, който е един ибадет от времето на Хазрети Адем, е достигнал върха на духовната си дълбочина при Хазрети Ибрахим и Исмаил. Защото те са показали най-съвършеното отношение, което човек трябва да има към Аллах, и затова всеки ден милиони мюсюлмани ги благославят по време на намаза. Очаквано спрямо тяхната съвършена отдаденост, Аллах им откликнал по един трудно разбираем за нашия ограничен разум начин – ножът, чиято задача е да реже, не порязал шията на Исмаил, но разцепил камъка на две! А баща му Ибрахим бил дарен с небесен коч за курбан, такъв, какъвто дотогава и след това не е изпратен на никого!

Ако и ние се обърнем с пълна отдаденост към Аллах, ако сме в готовност да пожертваме всичко заради Него, бъдете сигурни, че Той ще ни разкрие нечувани врати. Тогава ножът няма да ни пореже, куршумът няма да ни нарани, огънят няма да ни изгори, още повече – ще се пуснат кочове от небесата, птиците ще ни опазят като „ебабил“, а меляикета ще ни служат и закрилят.

Нека с това убеждение, казвайки „Аллаху екбер!“, да заколим кочовете си в дните на Курбан байрам и да изречем думите на Ибрахим (а.с.): ***„Моят намаз и моето служене, и моят живот, и моята смърт са за Аллах, Господаря на световете“.*** И според това да устроим нашия живот.

Ведат С. Ахмед

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Успяхме да изградим доверие в институцията сред мюсюлманската общност
05 Всеки знае, че задачата е трудна, а целта – голяма
06 Значението на курбана за мюсюлманите
08 Курбанът – ибадет и празник
10 Курбанът – израз на благодарност към Аллах
12 Жертвоприношението „курбан“ в Библията и в Свещения Коран
14 Защото искаме да бъдем полезни на хората...
16 Разсеяност и бързо забравяне
17 Имам Дарими
18 Накратко

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, поради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

ИНТЕРВЮ С НЕДЖМИ ДЪБОВ, РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА СМОЛЯН

УСПЯХМЕ ДА ИЗГРАДИМ ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИЯТА СРЕД МЮСЮЛМАНСКАТА ОБЩНОСТ

ИНТЕРВЮТО ВЗЕ: ЮЗЛЕМ ТЕФИКОВА

Мюфтю ефенди, бихте ли се представили накратко? Откога сте на тази длъжност?

Роден съм в гр. Рудозем на 25 юни 1979 година. Завършил съм Висшия ислямски институт – гр. София, а след това – магистърска степен в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ със специалност „Управление на образованието“. Работил съм като имам две години в родното си село Борие и четири години в гр. Смолян. От месец юни 2008 г. досега изпълнявам длъжността районен мюфтия на област Смолян. Женен съм, с две деца – дъщеря и син.

Какви бяха Вашите приоритети при встъпването Ви в тази длъжност? Кои от тях успяхте да реализирате? Какво предстои?

Основният ми приоритет беше ангажирането на ерудирани кадри, които да просвещават мюсюлманската общност в религията и да работят в администрацията на мюфтийството, като считам, че до голяма степен беше постигнато. Но това е процес, който постоянно трябва да се управлява. Също така сред най-необходимите неща за региона беше изграждането на новата административна сграда на мюфтийството, която с подкрепата на Главно мюфтийство официално открихме преди една година. Успяхме значително да подобрим материалните бази на джамиите със съдействието на мюсюлманските настоятелства. Работим по още няколко образователни и административни проекти, които се надявам през настоящата година да бъдат завършени.

Разкажете ни за мюсюлманите в региона. За тази област от страната е характерно, че има много добри примери в религиозната дейност на мюсюлманите. Нека да поговорим малко за тях. Как успявате да „докоснете“ сърцата на хората? Каква е тайната на успеха за един мюфтия?

Мюсюлманите в област Смолян проявяват изключителен интерес към религията, както и активност при осъществяване на различните дейности. В подкрепа на думите си бих споменал Националните кампании за подкрепа на ислямското образование и подпомагане на сирачите, в които през по-

следните години Районното мюфтийство заема водещо място и това се дължи на мюсюлманската общност, която има изградено чувство за солидарност и взаимопомощ. Радостен е и фактът, че подрастващото поколение проявява интерес към религията, подкрепяно от родителите си. Що се касае до факторите, водещи към успех, не бих се ангажирал с конкретна формула. Но считам, че през тези години успяхме да изградим доверие в институцията сред мюсюлманската общност и обществото, както и да осъществим много добра комуникация с имамите и мюсюлманските настоятелства. Успяхме също да утвърдим работеща администрация на Районното мюфтийство и Районен мюсюлмански съвет. Смятам, че всички тези неща са предпоставка за успех.

Наскоро четохме за с. Късак, където няма безработица, няма кръчми, няма проблеми. Какво още можем да видим в този регион?

Село Късак е едно от емблематичните населени места в област Смолян, което служи за пример в областта. Поздравявам жителите на селото за проявяването на исламския морал, който успяват да съхраняват и предават на младото поколение. В областта има още няколко населени места, които служат за пример, като искрено се надявам броят им да нараства.

Докато с. Късак е почти приказна земя, други части от региона са изостанали в религиозните дейности, и не само в религиозните. Каква според Вас е причината за това? Какви действия предприема мюфтийството по този проблем?

Факторите, поради които определени райони са с по-слаби религиозни дейности, най-вероятно са комплексни. Причините може би следва да ги търсим в религиозното развитие на тези населени места най-малко през последните 28 години. Може би най-важният фактор, който е оказал влияние тези райони да бъдат класифицирани като по-слаби, е липсата на достатъчно подготвени кадри, които да просвещават мюсюлманите. Разбира се, ние се опитваме да подпомагаме религиозната дейност в тези райони според кадровия ресурс, с който разполага мюфтийството.

Нека да поговорим малко за курса за хафъзи в Мадан. Как се подготвят хафъзите в България? Има ли интерес към курса? В него се приемат само момчета. Има ли възможност в бъдеще да се обучават и момичета?

Коран-курсът за хафъзи в гр. Мадан е разкрит през 1999 г. и е под юрисдикцията на Главно мюфтийство. Това е единственият специализиран курс в страната за подготовка на хафъзи. Образователният процес протича при индивидуален подход към всеки ученик, като за подготовката на един хафъз са необходими около 4 години. Курсът запазва един постоянен интерес, като поддържа броя от 20 ученика в продължение на 18 години. Досега повече от 450 ученици са минали през курса и 35 са станали хафъзи. В момента се преподава само на момчета, но при проявен интерес от страна на момичета ръководството на курса има готовност да разкрие паралелка и за момичета.

Може ли да ни опишете живота в региона? С какво се занимава населе-

нието? Колко джамии има? Къде се обучават имамите?

Хората в област Смолян работят в различните отрасли, които са им предоставени като възможност за работа, но за съжаление, една част от младите емигрират в чужбина. В област Смолян има 100 джамии и 140 месджида. Имамите са получили своето образование както в България – във Висшия ислямски институт, средните духовни училища и курсовете за имами, така и в престижни ислямски университети в чужбина.

Напоследък е актуална темата за заплатите на имамите. Твърди се, че те не получават заплати от три месеца. Каква е ситуацията в Смолянско? Има ли случаи, когато имамите губят мотивацията си за работа? Как постъпвате Вие като районен мюфтия в такива ситуации?

През последните седмици този въпрос беше обяснен пред обществото от представители на централното ръководство на Изповеданието. Разбира се, ситуацията в област Смолян е идентична с тази в страната, тъй като това е въпрос от национално значение и е от компетентността на Висшия мюсюлмански съвет, защото касае бюджета на Изповеданието. Убеден съм, че в най-скоро време ръководството на Изповеданието, с подкрепата на мюсюлманската общност в България, ще намери решение на този проблем. От моя страна този въпрос беше обяснен на имамите в областта при проведени заседания. Имамите разбират същността на проблема и проявяват разбиране, за което им благодаря.

Като заговорихме за средства, да продължим с друга подобна тема. В Районно мюфтийство – Смолян, е известна една практика като „Проект за финансово подпомагане на Изповеданието", който предвижда всяко мюсюлманско семейство да дарява по 1% от месечните си доходи за подпомагане на религиозната дейност на Изповеданието. Успешна ли е тази практика? Как се посрещна от мюсюлманското население? Прилага ли се все още?

Този проект е сравнително нов, той стартира преди три години. За щастие, в област Смолян има изградена дългогодишна традиция и практика мюсюлманските семейства да правят месечни дарения. В момента в няколко населени места този проект функционира по начина, по който е представен, а в други населени места месечните дарения са фиксирани и те се събират от мюсюлманските настоятелства. Считам, че този проект има бъдеще и тепърва ще намира приложение в институцията.

С какви други проблеми се сблъсквате при изпълнението на длъжността районен мюфтия?

Най-сериозният проблем, който срещаме, е липсата на достатъчно кадри, които да работят в институцията. Друго сериозно предизвикателство, пред което сме изправени, е да задържим квалифицираните кадри. Обезлюдяването на населени места също е сериозен системен проблем, който засяга всички отрасли на обществения живот, в това число и религиозната институцията на мюсюлманите.

Благодаря Ви за отделеното време и за Вашите отговори, господин Дъбов. Бихте ли желали да добавите още нещо?

И аз благодаря и пожелавам успех на мюсюлманската общност в България.

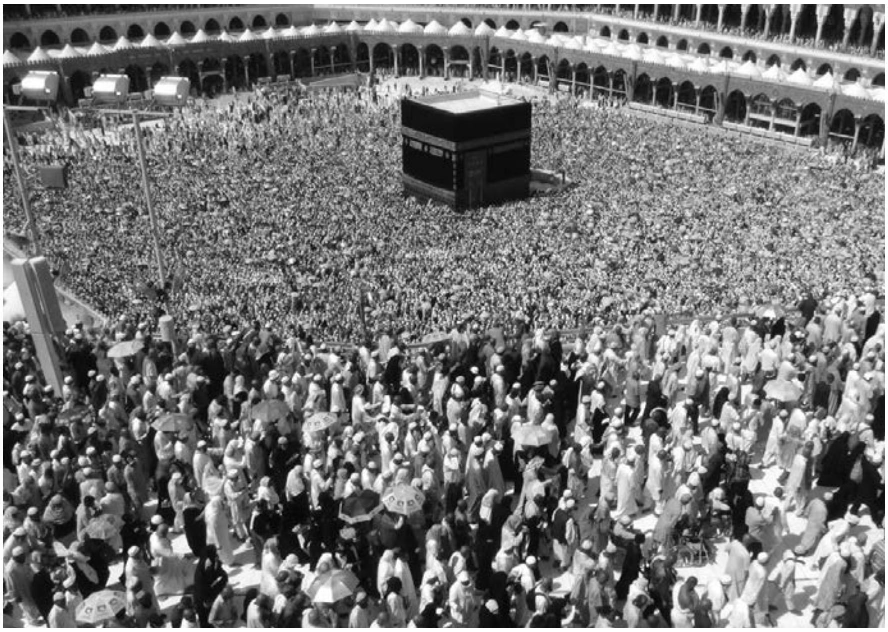

ВСЕКИ ЗНАЕ, ЧЕ ЗАДАЧАТА Е ТРУДНА, А ЦЕЛТА – ГОЛЯМА

ДЖЕМАЛ ХАТИП
ЕКСПЕРТ ОТДЕЛ „ИЗДАТЕЛСТВО“

Хаджът е една от петте основи, върху които се основава ислямската религия. Изпълнението му един път през живота е задължително за всеки мюсюлманин и мюсюлманка, които открият възможност да посетят светите места.

Това е една прекрасна заповед, която Аллах Теаля е повелил на Своите раби, за да им предостави възможност да се пречистят от лошото и злините, които непрекъснато вършат в този временен свят. По време на хадж, когато е в местността Арафат, рабът се обръща към своя Създател и Го моли за прошка. Молбата му продължава и в местностите Музделифе и Мина, когато замерва прокудения шейтан, а и когато прави таваф около Кябе и сай между хълмовете Сафа и Мерве. Дженаб-и Хак чува молитвата на Своя раб и го обгръща с рахмет и магфирет, които са толкова обилни, че всички хаджии биват опростени поради приетата дуа на един измежду тях.

Може ли човек да опише тази безкрайна благодат и щастие да бъдеш опростен, да се върнеш отново чист в родината си така, както си роден от своята майка!?

Това не са празни думи, споменати ей така... Това е обещанието на Пратеника (с.а.с.), който не говори от себе си, а само следва откровението, което му се разкрива от Джебраил (а.с.), изпратен от Всемилостивия и Милосърден Аллах. Така че всеки, който смята да посети светите места, трябва да тръгне с това съзнание и намерение.

И тъй като хаджът е една доста трудна задача, изискваща добра духовна и материална подготовка, обвързана с редица условия като разумност, зрялост, физическа и финансова възможност, пътна безопасност и т.н., които човек доста трудно съчетава на едно място, то Аллах Теаля на много места в Свещения Коран го споменава заедно с джихада (борбата в името на Аллах). А Пратеника на Аллах (с.а.с.) ни оповестява, че най-добрият джихад при Аллах Теаля е приетият хадж – хадж-ул-мебрур.

Освен това при изпълнението на тази трудна задача се изисква доста търпение, тъй като хиляди, милиони хора от различни раси и култури се стичат на едно място. Всички там са равни, всички са облечени в ихрам... Богатият не може да покаже богатството си, а силният – силата си. Така че всеки върши свободно това, което знае, движи се, както знае, и се храни, както знае. Може доста неща да не се харесват на останалите, но всеки повтаря: „Сабър, сабър, я, хаджи! – Търпение, търпение, хаджи!“. Всеки знае, че задачата е трудна, а целта – голяма.

След всичко това, при толкова трудна задача, би трябвало и наградата да е голяма, нали? Но има ли възнаграждение на този свят, с което рабът, тръгнал единствено заради задоволството на своя Създател, изтърпявайки толкова трудности, може да бъде възнаграден? Разбира се, че не! Известявайки ни за това, Пратеника на Аллах (с.а.с.) споделя: *„Наистина възнаграждението за приет хадж – хадж-ул-мебрур, не може да бъде нищо друго освен дженнет“.*

ЗНАЧЕНИЕТО НА КУРБАНА ЗА МЮСЮЛМАНИТЕ

АЙДЪН МОХАМЕД
РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА БЛАГОЕВГРАД

Думата „курбан“ идва от глагола „каррабе“ в арабския език, което значи сближаване. Етимологията на тази дума определя смисъла и целта от коленето на курбана – да се приближиш към Аллах Теаля, Неговата милост, прошка и защита. Като същността му е в жертването на точно определено животно в името на Аллах в дните на Курбан байрам.

Курбанът е най-значимият ибадет за мюсюлманите по време на Курбан байрам. А всеки ибадет, с който Всемогъщия и Милостив Господар – Аллах, ни е задължил, си има свое обяснение в Коран-и Керим и сюннета на Пейгамбера

> *Курбанът винаги е бил ибадетът, на който ние, мюсюлманите, сме отдавали голямо значение. Защото той е средство, чрез което достигаме до сърцата на членовете на семейството, близките, познатите, както и на бедните, сираците, болните и нуждаещите се.*

Мухаммед (с.а.с.). Затова курбанът има своето специално място в живота на мюсюлманина.

Самото жертвоприношение води своето начало от първия човек Адем (а.с.) и неговото семейство. Това ясно се вижда от словата на Всемилостивия Аллах в ясната книга – Коран-и Керим: ***„Истинно им разкажи случая за двамата синове на Адем, как и двамата жертваха и раздадоха курбан... Несъмнено Аллах приема курбана само на добрите и богобоязливите“*** (ел-Маиде, 5: 27).

Да, така бе и с последващите народи, което ясно се вижда от думите на Аллах, които четем в сура Ха-

дж, айети 34–35: ***„И за всяка общност отредихме колене на курбан, за да споменават името на Аллах в момента на клането на стоката, която Той им дава...“.***

Следователно коленето на курбан, т.е. да принесеш в жертва най-обичаното от теб, е акт на преданост и готовност да благодариш на Аллах за благата, с които те обсипва, и като молба за нещо, което толкова много го желаеш. Такъв бе и случаят с Ибрахим (а.с.) и неговия обичан син Исмаил (а.с.):

„И когато той (Исмаил) порасна толкова, че започна да му помага в работата, Ибрахим му рече: „О, синко мой, сънувах, че трябва да те заколя, ти какво ще кажеш?“ Рече: „О, бащице мой, постъпи, както ти е заповядано; ще видиш, ако Аллах е пожелал, че всичко ще издържа“.

И когато двамата се подчиниха, и когато той положи лицето му на земята, Ние му викнахме: „Ибрахиме, ти се отзова на заповедта в съня; а Ние така награждаваме онези, които вършат добри дела“. Това наистина бе истинско изпитание. И с голям курбан го откупихме. И оставихме в последващите след тях спомена за него: „Нека е в мир Ибрахим!“ Ето така Ние награждаваме онези, които вършат добри дела, а той наистина бе от Нашите вярващи раби“ (ес-Саффат, 37: 102–111).

Тази традиция продължава и при нашия Пейгамбер Мухаммед (с.а.с.), която ясно е оповестена в сура Кевсер, айет 2: ***„Затова кланяй намаза си към своя Господар и коли курбан (жертвено животно)“.***

Курбанът, също като зекята и двата байрама, е заповядан през втората година след хиджрета (преселението) на Аллаховия Пратеник (с.а.с.).

Това ясно се вижда от разказа на Хазрети Айше (р.анха) и Енес (р.а.):

Айше (р.анха) предава в хасен (добър) хадис, че Пейгамбера (с.а.с.) е казал: *„В деня на коленето на курбаните човек не може да извърши по-обичано дело за Аллах от коленето на курбана. В съдния ден курбанът ще се яви цял – с рогата, космите и копитата си. Аллах го приема, преди кръвта му да е паднала на земята. Затова го изпълнявайте от все сърце и душа“. (Тирмизи, Хаким)*

А Енес (р.а.) предава, че Пратеника (с.а.с.) заклал на Курбан байрам два големи рогати коча. (Бухари, Муслим)

Хората винаги се стремят чрез различните ибадети, какъвто е и курбанът, да засвидетелстват своята отдаденост и вяра в Аллах Теаля. Следователно курбанът не е акт, с който ние си подсигуряваме уютно прекарване на байрама с близки и познати пред барбекюто и софрата. Освен това немалко хора дори го омърсяват с алкохол, а това е нещо много повече. Курбанът е акт, с който ние се изправяме пред Господаря на Вселената – Аллах, и от сърце и душа искаме да се приближим към Неговото задоволство.

Курбанът винаги е бил ибадетът, на който ние, мюсюлманите, сме отдавали голямо значение. Защото той е средство, чрез което достигаме до сърцата на членовете на семейството, близките, познатите, както и на бедните, сираците, болните и нуждаещите се.

Мюсюлманите в този ден трябва да се абстрахират от земните разбирания като просто колене на животно, а да бъдат със съзнанието, че извършват ибадет, нещото, което е най-специално заедно с текбирите и намаза през Курбан байрам.

През мрачните за мюсюлманите години в България този ибадет бе нашата идентичност и въпреки всичко, с което ги малтретираха, мюсюлманите не го изоставяха.

Нека внимателно и с любов да изберем най-доброто, с което Всевишния ни е дарил. Защото Аллах е добър и обича добротата.

Пратеника Мухаммед (с.а.с.) си избрал за Курбан байрам два вакли рогати овена и прочел следната дуа: *„О, мой Аллах, този курбан е от Тебе, и на Теб го посвещавам и принасям в жертва. О, Аллах, коля го за Мухаммед (неговото семейство) и за всички вярващи. Бисмиллях, Аллаху екбер – в името на Аллах, Аллах е най-велик“.*

Нека и ние с това разбиране и в духа на споменатите заповеди и практики от Корана и сюннета да се присъединим към онези, които са възвеличили Аллах. Аллах да приеме нашия ценен и специален ибадет – курбана.

КУРБАНЪТ – ИБАДЕТ И ПРАЗНИК

ВАХДИ БОЗОВ
СЕКРЕТАР НА РМ – СМОЛЯН

„Какво жертваме ние днес, за да се доближим до Аллах? Скъпото ни имущество, което толкова се страхуваме да не загубим, не е ли „Исмаил“ за нас? Колко от времето си жертваме за това, което Аллах иска от нас? Колко средства жертваме за религията на Аллах? Колко вложихме за бъдещето на нашите деца и внуци?

Човекът иска винаги да бъде около любимите си хора и не желае никога да се разделя с тях. Когато те са около него, се увеличава неговата увереност, заздравява се обичта помежду им. А раздялата носи със себе си нещастие и тъга. Не са един джемаат (една общност) тези, които са заедно, но не споделят изпитанията, пред които се изправят, и не се интересуват едни от други. Ако се дистанцираме от някого, и той ще се държи на разстояние от нас.

Но как можем да бъдем близки с тези, които обичаме? Разбира се, като споделяме техните чувства и нужди, като се стремим да изпълним техните желания.

По подобен начин мюсюлманите трябва да се запитаме доколко сме близки с нашия Създател – Всевишния Аллах. Какви са отношенията ни с Него? Доколко Той е в сърцата ни и доколко изпълняваме Неговите заповеди? Защото Той е много близо до нас и никога не ни изоставя. Аллах казва: ***„Той е с вас, където и да сте“*** (ел-Хадид, 57: 4).

Много често Всемилостивия Аллах ни предоставя различни възможности и средства да заздравим връзката си с Него и да спечелим обичта и задоволството Му. Една такава възможност, от която трябва да се възползваме, е предстоящият празник Курбан байрам. Защото курбанът, който ще заколим, е едно средство за доближаване и спечелване задоволството на Аллах. И за да бъдем ние близо до Него, трябва да разберем много добре значението на курбана.

От биологична гледна точка курбанът е животно от месо, кости и кожа. Но ако вникнем добре

в неговото значение, ще разберем, че той е жертва в името на Аллах. Курбанът на Ибрахим (а.с.) не е символичен. Ибрахим е приятелят на Аллах (халилюллах), т.е. близък на Аллах. Но Всевишния поискал от него най-скъпото нещо, което притежавал – детето му. Десетки години Ибрахим (а.с.) копнеел Аллах да го дари със син. И когато молбата му се сбъднала, трябвало да принесе Исмаил като курбан. Но Аллах искал да изпита богобоязливостта на Ибрахим (а.с.) и той спечелил изпита в резултат на разговора между богобоязливите баща и син: ***„О, синко мой, сънувах, че трябва да те заколя. Какво ще кажеш?" Рече (Исмаил): „О, татко мой, прави, каквото ти е повелено! Ще откриеш, ако Аллах е пожелал, че съм от търпеливите"*** (ес-Саффат, 37: 102).

Наистина, да бъдеш като Ибрахим, е трудно. Трудно е да бъдеш и като Исмаил. Но днес ние нямаме ли своя „Исмаил"? Какво жертваме ние днес, за да се доближим до Аллах? Скъпото ни имущество, което толкова се страхуваме да не загубим, не е ли „Исмаил" за нас? Колко от времето си жертваме за това, което Аллах иска от нас? Колко средства жертваме за религията на Аллах? Колко вложихме за бъдещето на нашите деца и внуци? Какво инвестирахме за развитието на мюсюлманската общност? А Ибрахим (а.с.) беше готов да заколи детето си... Ето това е моделът за подражание при изпълняване заповед на Аллах. Твърдост и без капка колебание. Да, затова Ибрахим (а.с.) е приятелят на Аллах, а Исмаил (а.с.) е неговият син.

Целта на всеки един ибадет е доближаване до Аллах. Кланящите намаз, спазващите оруч, извършващите итикяф, колещите курбан нямат друга цел, освен да желаят задоволството на Великия Аллах. Всевишния Аллах казва: ***„Кажи: „Моята молитва и моето служене, и моят живот, и моята смърт са за Аллах, Господаря на световете"*** (ел-Енам, 6: 162).

Затова, ако използваме средствата за доближаване към Аллах (ибадетите) с други цели, ние всъщност се отдалечаваме от Него. Ето защо Курбан байрам не е празник на месото. Курбан байрам не идва, за да заредим фризерите си и да похапнем прясно месце. От Зейд ибн Екрем се предава, че веднъж Пейгамбера (с.а.с.), когато бил запитан: „О, Пратенико на Аллах, какво е курбанът", отговорил: „Сюннет на Ибрахим (а.с.)". После отново бил запитан: „А какво печелим от това?". Отговорил: „За всеки косъм – награда (севаб)" – и заклал два тлъсти рогати овена. А тези, които не знаят целта и намерението на този ибадет, само убиват своите курбани напразно!

Ето защо Курбан байрам е празник за този, който се е вслушал в заповедите на Всевишния Аллах. За този, на когото сърцето му тръпне при мисълта да не се възпротиви на Аллах. За този, който се е подчинил на Аллах безпрекословно, подобно на Ибрахим и Исмаил (а.с.). Затова мюсюлманите са щастливи през байрамските дни.

Курбан байрам идва, за да ни припомни за близостта на раба към Аллах, която близост ние много често забравяме. За да ни припомни отново и отново за любовта, която всеки мюсюлманин трябва да изпитва към Аллах повече, отколкото към всеки друг. За да ни припомни за богобоязливостта, жертвоготовността и твърдата непоколебимост, извиращи от цялата същност на един от най-великите Пратеници на Аллах – Ибрахим (а.с.): ***„И когато двамата се подчиниха, и той го положи по лице, Ние му извикахме: „О, Ибрахим, ти изпълни съня". Така награждаваме Ние благодетелните. Това е явното изпитание. И за него дадохме в замяна голямо жертвено животно"*** (ес-Саффат, 37: 103–107).

Такава е обичта на истинския раб към Аллах, упомената в Свещения Коран, за да бъде велик пример за поколенията. Такава е истинската същност на курбана – човек трябва в името на Аллах, заради обичта си към Него, да пожертва, когато е необходимо, от скъпото на сърцето му имане. Затова е условие животните, които ще се колят през този ден, да бъдат здрави, да нямат недостатъци, да не са прекалено слаби. Когато този ритуал по избиране на най-доброто животно за курбан е само в името на Аллах и е искрено от сърце, той ще бъде приет.

Смятате ли, че притежава набожност този, който мисли само за това как да напълни стомаха си? Набожността и богобоязливостта се крият в сърцето и се проявяват в делата. Но едно празно сърце, което живее далеч от Аллах и Неговия Пратеник, не може да бъде натоварено с определена отговорност и е обречено на провал.

Сега ни е предоставена възможност да изразим своята благодарност и обич към Великия Аллах. Нека се възползваме от тази възможност, защото може да е последна. Байрамските дни в нашата традиция винаги са били дни на щедро протегната ръка. Затова дълг на мюсюлманина е байрамът да се превърне в празник за всички нуждаещи се – за бедните, сираците, самотните и особено за децата. Да не забравяме в дуите си и всички онези мюсюлмани по целия свят, които са угнетени, потискани, убивани, защото тяхната болка е и наша болка. Ако не направим това, и хиляди байрами да празнуваме, хиляди курбани да заколим, резултатът ще бъде нула. ۞

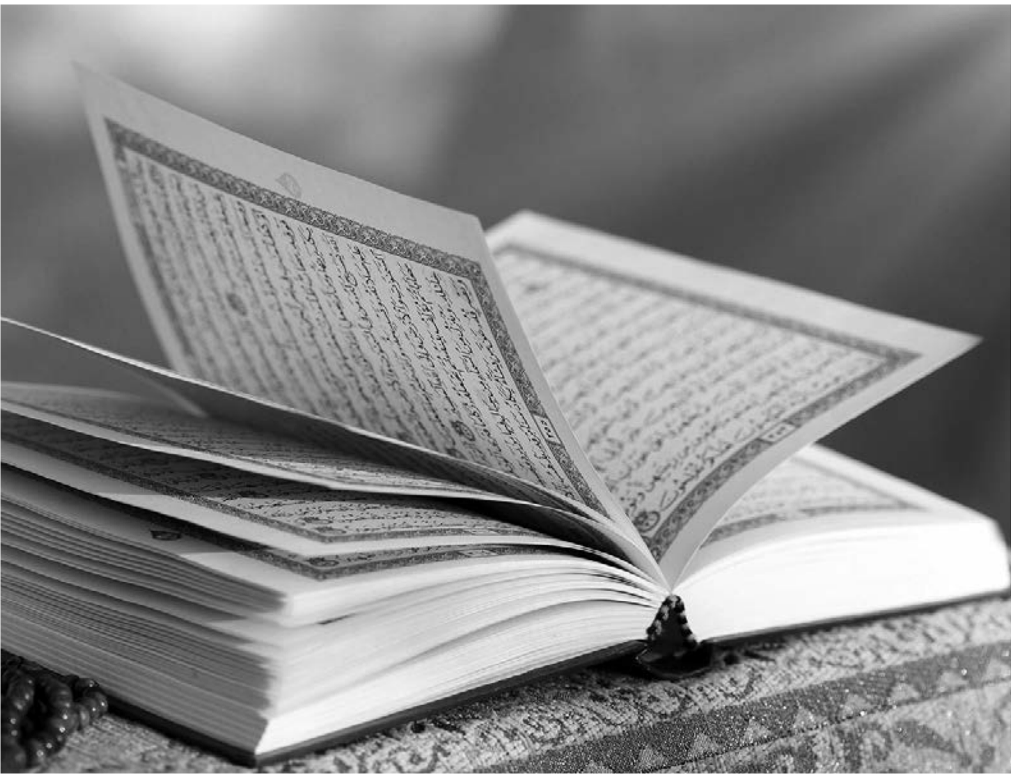

Курбанът – израз на благодарност към Аллах

(Тефсир на сура „ел-Кевсер“)

Д-Р СЕФЕР ХАСАНОВ
ПРЕПОДАВАТЕЛ ВЪВ ВИИ

*„Наистина ние ти дадохме голямото благо.
Затова моли се на твоя Господар и коли курбан.
Наистина единствено мразещият те е с прекъснато потекло.“*

Сура ел-Кевсер е известна като най-кратката сура на Свещения Коран, състояща се само от три айета. Низпослана е в първите години от пратеничеството на Мухаммед (с.а.с.), след смъртта на сина му Абдуллах. Това което става причина един от водачите на мушриците в Мекка на име Ас бин Ваил да му се подиграе, наричайки го „ебтер“ – човек с прекъснато потекло. Това се случило, след като още преди пратеничеството бил починал първородният му син Касим и му се били родили четири момичета. При низпославането на сурата е налице ситуация, в която Пратеника се нуждае от успокоение и облекчение. Враговете му се опитват да внушат, че тъй като последователите му са малобройни и няма мъжки чада, които да продължат започнатия от него призив към религията, тя ще западне и изчезне. И тъй като обратното на това становище е трудно за приемане в подобна атмосфера, сурата е започнала с утвърдителната частица „инне“ (наистина), последвана от думите „Ние ти дадохме изобилието“. Тоест, докато враговете на исляма разгласяват, че тази религия ще изчезне и няма да пребъде поради липсата на последователи и синове, които да я разпространят, Аллах известява, че е дарил Пратеника с изобилие от блага, включващо както много последователи, така и голямо потомство. Поради общозначността на думата „кевсер“ (изобилие) относно значението ѝ учените са споменали различни мнения, някои от които са изброили 15 и повече значения. Според най-известните от тези мнения „ел-кевсер“ е: име на река в дженнета, име на езеро в дженнета, самата сура, многобройно потомство, съсловието на ислямските учени, пророчеството, Коранът, ислямът, намазът, курбанът, многото последователи, прекрасният характер и знанието. Глаголът „дадохме“ в айета е използван в минало време, за да се акцентира, че обещаното със сигурност ще се случи.

Във втория айет Всевишния Аллах иска от Пратеника си и всеки, който го следва, в знак на благодарност за това голямо благо да кланя намаз, да прави дуа и да коли курбан. Намазът и курбанът са представени като висша форма на признателност към Създателя и най-силния начин, по-който се засвидетелства вярата. С намаза и дуата човек изразява безпо-

мощността и нуждата си, а с курбана заявява готовността да жертва мило и драго с цел да спечели задоволството на своя Господар. Споменаването на курбана заедно с намаза, който е първото най-важно задължение на раба към Аллах, ясно показва важността и значението му. Причина за този акцент е, че както намазът, така и курбанът представлява ибадет, по който лесно може да бъде разграничен истинският вярващ от идолопоклонника. Един от най-явните белези на идолопоклонничеството винаги е било принасянето на жертви в името на божества с убеждението, че трупът и кръвта на човек или животно е вид откупление за греха или средство за смекчаване на гнева. В противовес на това разбиране ислямът утвърждава курбана – жертвоприношението на определен вид животно, като символ на вярата в единството и съвършенството на Аллах. Самата дума „курбан“, означаваща приближаване, ясно говори за целта от този акт на служене. Приближаването се постига, като, от една страна, човек се подчинява на заповедта за жертвоприношение, вярвайки, че всичко принадлежи единствено на Аллах и единствено Той има право да се разпорежда с него, а от друга страна, раздава месото на закланото животно на нуждаещите се. В този смисъл в 37-ми айет на сура „ел-Хадж“ Всевишния Аллах е казал: „Не ще привлекат задоволството на Аллах нито месата на животните, нито кръвта им, а ще го привлече вашето пазене от гнева Му“. Така че приближаването се осъществява първо чрез искрено намерение в сърцето и едва след това чрез закалването на животното по строго определен начин и раздаването на месото му.

Третият, финален айет, в контраст с положението на Пратеника и неговите последователи, разкрито в първия айет, представя участта на хранещия омраза към Пратеника и към всеки, който предава религията и я разпространява. Врагът на вярата е окачествен с епитета „ебтер“, с който самият той, както се споменава в причината за низпославане на сурата, е обиждал Пейгамбера Мухаммед за това, че няма мъжки рожби, които да продължат рода му, както и че последователите му били малцина и слаби, в резултат на което призивът му към вярата ще прекъсне и ще остане недовършен. Този епитет, който изразява инвалидност и липса, нарушаваща целостта на определено нещо, представя омразата към Пратеника и религията като основен фактор за лишаване от материални и духовни блага както в отвъдния, така и в земния живот.

ЖИВОТНИ ЗА КУРБАН

ХАЛИЛ ХОДЖОВ
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ „ИРШАД“

Курбанът е ибадет, чрез който рабите се приближават към Аллах Теаля. Животните, за да станат курбан и да бъдат приемливи, трябва да отговарят на условия, свързани с възрастта, здравословното им състояние и външния им вид.

Животните, от които може да се избират подходящи за курбан, са: овца, коза, крава, бивол или камила.

Кравата и биволът трябва да са навършили 2 години, овцата и козата – 1 година, а камилата – 5 години.

Недостатъците, които са недопустими за курбана, са:

- Слепота – цветът на окото е променен, изпъкнало е или е бяло.
- Болест – болестно състояние, което е причина животното да изостава от стадото, като висока температура, дълбоки рани и др.
- Куцане – дотолкова, че животното да изостава от стадото.
- Немощ – слабост.
- Липса на всички зъби или на голяма част от тях.
- Липса на органи по рождение.
- Изцяло или наполовина изсъхване на виме.

Когато едно животно притежава един от тези недостатъци или друг, още по-ясно изразен, то не е приемливо за курбан.

А ако притежава следните недостатъци, е мекрух да се нарочи за курбан: проблем със зрението (въпреки че окото изглежда добре), болно от преяждане, бременност пред раждане, отрязан 1/3 орган (ухо, рог, опашка и т.н.).

Освен тези условия животното трябва да е притежание на човека, на когото ще бъде курбанът, също да не е обект на залог или право на друг.

Също така условие за приемането на курбана е да бъде заклан в един от трите байрамски дни (а според шафиитския мезхеб – и в четвъртия ден).

ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕТО „КУРБАН“ В БИБЛИЯТА И В СВЕЩЕНИЯ КОРАН

СЕВГИН КАРАНИ
ТЕОЛОГ-ИСТОРИК

Жертвата „курбан“ е моралният символ на жертвоготовността и себеотрицанието. Дарявайки нещо скъпо на някого – откъсвайки го от себе си, се засвидетелстват уважение и почит. Тази почит и уважение е принасянето на личен и скъп дар, с който се изразява обожествяване, благодарност и търсене на близост и задоволство. Такъв дар и жертва заслужава единствено Аллах – нашият Създател и покровител. Този ритуал на жертвоготовност датира още от времето на първите хора, като се практикува през хилядолетията от всички народи, различни вярвания и религии. Той е достигнал и до ден днешен, най-вече посредством световните религии – хиндуизма, юдаизма, християнството и исляма. В Свещения Коран Аллах повелява следното: „И за всяка общност отредихме жертвоприношение, за да споменават името на Аллах над животното от добитъка, който Той им е дал. Вашият Бог е единственият Бог. Затова единствено на Него се отдайте! И благовествай смирените!“ (ел-Хадж, 22: 34).

Свещените писания споменават за първото жертвоприношение пред Аллах на синовете на Адем (а.с.), на които на единия била приета жертвата, но на другия не била приета, защото Аллах приема жертвата само на богобоязливите.

През хилядолетията хората запазили този ритуал на почит, но с изкривяването на вярата бил изопачен и смисълът на жертвоприношението. Хората започнали да обожествяват изваяни идоли от камък и глина и принасяли своите жертви пред измислени божества и богини. Затова както в Библията, така и в Свещения Коран, се повелява принасянето на жертви единствено в името на Всевишния (Стар Завет, Изход, 22: 20; ел-Хадж, 22: 34–36), като също така се забранява консумирането на месото на „принесената жертва в името на каменните идоли“ (ел-Маиде, 5: 3).

Древната епоха на човешката цивилизация е свидетелка на различни видове дарове и жертви под формата на добитък, храна, дори и хора. От добитъка хората принасяли в жертва както овни, кози, крави, биволи, така също е имало и жертвоприношения на младенци и девойки, които били избирани измежду най-подбраните. Древните юдеи принасяли в жертва хора. Примери за това са синът на крал Ахаз и дъщерята на Ефтай.

Небесните писания ни споменават за различните примери на жертвоготовността на Ибрахим (а.с.), който бил изпитван по различен начин, и той пожертвал всичко, което Аллах поискал от него, от обрязването на краекожието си, робите, работниците, богатството си, имота си – чак до обичния си син (Стар Завет, Битие, 22: 15, 16, 17, 18; ел-Бакара, 2: 124; ес-Саффат, 37: 100–107).

Един от най-интересните сюжети и примери за жертвоготовността на Ибрахим (а.с.) е жертването на сина му. Макар че Библията твърди, че жертвеният му син е Исхак (а.с.), роден от Сара, то Свещеният Коран ни пояснява, че това е първородният му син, споменат

като „смирения син“ (гулям ел-халим), с който той бил благовестен (ес-Саффат, 37: 100–101). Това е Исмаил (а.с.), роден от Хаджер (р.а.). Коранът споменава нещо повече: показана ни е дори жертвоготовността на Исмаил (а.с.), който се съгласява с повелята на Аллах и проявява покорство пред тази повеля и саможертва. Който е спасен посредством „голямо жертвено животно“ (ес-Саффат, 37: 107).

Примери за принасяне на жертви ни дават и Божествените писания от времето на Муса (а.с.). Библията ни споменава за принасянето на жертвени животни при преселването на юдеите от Египет. Поради тази причина юдеите и днес празнуват празника Пасха. Следващото интересно жертвоприношение било, когато Муса (а.с.) извел народа си от Египет. Установили се на Синайския полуостров, където били приети Десетте Божи заповеди. Тогава Муса (а.с.) минал сред сънародниците си и събрал доброволни пожертвования от злато, сребро, мед, кожи и други ценности за съграждане на култова обител (олтар). Свещеният Коран ни споменава примера за кравата, която юдеите трябвало да заколят (принесат като курбан), но те търсили оправдания и причини, за да избегнат принасянето на жертвата. Причината за този курбан било убийството на един богат човек от неговия племенник, който хвърлил вината за убийството върху друг, невинен човек. С месото от курбана Муса (а.с.) им показал чудо, като съживил мъртвеца, който посочил своя убиец и след това пак умрял. За този случай се намеква в сура Бакара (айет 72), а като разяснение и потвърждение на това се явяват преданията, разказани от сахабиите Абдуллах ибн Аббас, Убейде ибн Сабит и Ебу-л-Алийе.

Всички тези примери за принасяне на курбан като дар и жертва са поради различни причини. Веднъж – за постигане на успех, друг път – за благодарност и признателност за оказаната помощ. Като най-силен е примерът за израз на жертвоготовност на всичко най-скъпо и дори себеотрицание в името на Аллах. Именно това е примерът на Ибрахим и Исмаил (алейхиме-с-селям). И затова те се прославят ежедневно от мюсюлманите при изпълняване на намаз.

За разлика от юдаизма и християнството, в исляма смисълът в принасянето на курбан е много по-различен. Мюсюлманите не принасят своите жертвени животни единствено за умилостивяване на своя Бог. За тях курбанът, следвайки примера на прославените пратеници Ибрахим и Исмаил и техния наследник Мухаммед (с.а.с.), има много по-висш смисъл и значение. Той е израз на жертвоготовност на всичко скъпо от земните и материални блага и дори на себеотрицание единствено в името на своя Създател и покровител – Аллах джелле джелялюху.

Светлината в бъдещето

Всички търсим светлината,
огряла сляпо тихите ни дни.
Едва минава тя през тъмнината,
за да покаже ярките лъчи.

Търсим я в кутии опакована,
във витрини бързаме да проверим.
Стотици, хиляди, милиони сме готови
даже двойно за нея да платим.

Но там не ще я намериш,
чуй внимателно, читателю, ти…
Светлина и любов не можеш
да измериш.
Те зараждат се в човешките души.

Зараждат се в очите на децата,
зараждат се във бедните ръце.
Зараждат се в душата на писател
и блесват радостни усмивки на лице.

И в бъдещето чака светлината.
Чака смирено да настъпи часът.
Тя чака теб, забравил за тъгата,
за да промени завинаги светът.

МАНКА КИЧИКОВА
УЧЕНИЧКА
В ДУ-МОМЧИЛГРАД

ЗАЩОТО ИСКАМЕ ДА БЪДЕМ ПОЛЕЗНИ НА ХОРАТА...

МЕРВЕ АЗИЗ

Мустафа Инузов и Манка Кичикова са ученици от Духовно училище – Момчилград. И двамата са на 17 години. Мустафа е от благоевградското село Рибново. Извън училище се занимава с компютърно програмиране и разработка на уеб сайтове. Манка обича разходките, природата, книгите и разговорите с приятели. Обича още да рисува, да чете и да пише. За Мустафа причината, поради която избира да учи в това училище, е средата. „Първоначално не смятах, че съм направил точния избор за мен, но с всеки изминал ден се убеждавам, че това е моят дом!", казва той.

На въпроса „Защо избра да учиш в това училище?" Манка отвръща: „На този въпрос съм отговаряла поне стотина пъти. Това, което знам със сигурност, е, че имах огромно желание да уча тук. Не знам на какво се дължеше, но бях убедена, че това е моето училище!".

И двамата смятат, че подготовката им в това училище е много добра и споделят: „Всеки учител се опитва да открие потенциала на ученика и когато го намери, да му покаже как да го развива цял живот!".

Манка не се притеснява за бъдещето си, но изпитва огромно вълнение и често пъти се пита какво ли ще се случи занапред.

На въпроса „Кое е любимото ви нещо в училище? Нещо, което е гордост за вас?" Манка и Мустафа отговарят: „Със сигурност е учителският състав!".

Питам ги „В коя сфера бихте

искали да се развивате? Кое е мястото, на което искате да бъдете в живота?". Мустафа отговаря: „Алтернативи много! Ограниченията са само в нашите глави! Виждам себе си като успешен програмист, искам да се занимавам също с бизнес, маркетинг, реклама и политика".

„А кои са политиците, които виждаш като пример за себе си?" Той отговаря: „Не вземам за пример личности, а дела. Който е направил нещо добро, пример за мен е постъпката, не човекът".

„Какви книги четат?" е следващото нещо, за което ги питам. Манка чете любовни романи, ужаси, приключенски и понякога исторически. Любимите ѝ автори са Стивън Кинг, Нора Робъртс, Лора Лазар, Димитър Калбуров. Мустафа чете предимно книги, свързани с работата му. „Да, работа – споделя той. – Защото вярвам, че човек трябва да се развива. А за да се развива един ученик, на него му трябват средства." Разработва програми и е решен да се развива още. Затова чете много, предимно книги с езици за програмиране.

Манка прекарва свободното си време, пишейки, в разходки навън и организиране на мероприятия. Мустафа, разбира се, прекарва свободното си време пред компютъра. Защото иска да стане успешен програмист! „Разработвам разни проекти, които споделям с приятели или част от ръководството." Един от успешните му проекти е разработването на програма за библиотеката в училището.

Забелязвам, че и двамата са много активни в училище, както и извън него. Манка пише есета и стихотворения и рисува. „Обичам да пиша, защото понякога не мога да изразя чувствата си словесно, затова използвам лист", споделя тя. Участвала е в много конкурси и състезания. Печелила е много награди, грамоти и книги. Вече втора година взема участие в конкурса „1000 стипендии", като миналата година е участвала със свои рисунки. А тази година – с проект от стихотворения. Има грамота и от конкурса на Главно мюфтийство „Защо децата не четат?".

Мустафа е решил да се запише в специалността „Софтуерно инженерство" в Софийския университет „Св. Климент Охридски".

Манка иска да направи нещо голямо, да не бъде като всички останали. Иска хората да я запомнят с усмивка. Да успее да остави своя отпечатък в живота. Какво голямо може да направи човек, че да бъде запомнен с усмивка? Тя е намерила своя отговор на този въпрос. Решила е да следва медицина в Медицинския университет в Пловдив. „Защото искам да бъда полезна на хората", казва единадесетокласничката Манка Кичикова.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ, СВЪРЗАНИ С КУРБАНА

Става ли за курбан животно, на което един от зъбите му е счупен?

Един счупен зъб не е пречка животното да бъде прието за курбан.

Позволено ли е купуването на курбан на изплащане?

При положение че в покупко-продажбата не е замесена лихва, това е позволено. Но трябва да се знае, че хората, които нямат възможност и ще се затруднят при изплащането, не са задължени да заколят курбан.

Четирима души купуват животно за курбан, но искат да включат още един, това пречка ли е?

При едрия рогат добитък съучастващите могат да достигнат до седем, така че не е проблем.

Задължително (ваджиб) ли е за сефери (пътник) да коли курбан?

Не, не е ваджиб.

След като знаем, че лихвата е харам, тогава позволено ли е да се купува курбан с банков кредит?

Аллах е прекрасен и чист и обича само хубавото и чистото. Курбанът е валиден, но за лихвата се пише грях.

Може ли да заколим курбан за наш близък, който е починал?

Ако това означава „подаряване на наградата – севаба" от курбана, да, това е позволено.

Ако човек, който се смята за богат според религията, живее в Германия или в Турция например, но поради разликата в цената реши да заколи курбана си с векялет (упълномощаване) на друго, по-евтино място (като България), то това позволено ли е?

В случая не е важна цената, а коленето на курбана. Ако на този човек му бъде подарен курбан и го заколи, то задължението му пак отпада.

И все пак Аллах Теаля знае най-добре!

РАЗСЕЯНОСТ И БЪРЗО ЗАБРАВЯНЕ

Човешкото внимание се разглежда в два аспекта: първият е способността човек да остане съсредоточен въпреки заобикалящите го външни фактори (светлини, звуци, хора и др.), и вторият – вътрешните фактори, това са мисли и разсъждения, които вълнуват личността в даден момент, като: „какво се случи вчера?“, „защо се отнесоха така с мен?“, „какво да сготвя?“... Това са въпроси, които ангажират съзнанието на човека и отклоняват вниманието му. В този момент той е неспособен да възприеме информацията, която му се предоставя, защото е насочил вниманието си другаде. В човешкия мозък за един миг може да се обработи само дадена информация: или тази, с която са заети мислите му, или тази, която му се предава отвън.

Разсеяността е състоянието, в което човек оставя това, с което трябва да бъде ангажиран в момента, и започва да си мисли за други неща, които го притесняват. Трябва да се знае за учениците, особено за по-малките, че те не могат да останат съсредоточени за повече от 4 минути, след това ги обземат други грижи – искат да излязат за вода, за тоалетна, чакат края на часа, мислят за родителите си, може би и за други хора и неща, и така и не успяват да се концентрират върху учебната дейност плътно от началото до края. При големите е същото – мислят си за телефоните, за храна, за външния си вид и др. Всички хора се сблъскват с този проблем. Не е умишлено, просто не могат да съсредоточат вниманието си в една-единствена насока за по-продължително време. Причините, които провокират това да се случи, са много.

Разсеяността започва да се проявява и развива още от най-ранна възраст – още на 2 години, когато майката изсипе всички играчки пред детето, тогава то постоянно ги сменя, когато се отегчи, и те разсейват вниманието му. Поиграва си 5 минути с една, доскучава му и си избира друга. След време това оказва значително влияние върху вниманието му. Детето се учи постоянно да бъде в очакване на нещо ново, всичко бързо му омръзва и става невнимателно. Вместо това то трябва се възпитава на решителност и търпение. Да му се дава и показва само една играчка, през интервал да се редуват няколко. По този начин се научава да обръща внимание само на едно определено нещо, а не да се разсейва с десетки.

Анимационните филмчета, които се излъчват днес, са много по-различни от първите, които благоприятстваха развитието на мозъка. Днес се сменят милиони картини и децата не успяват да разберат всичко, докато преди една картина се е задържала минути на екрана и децата са имали възможност да разберат и възприемат дадената информация. Днешните условия провокират разсеяността у хората. Преди е имало само един-два телевизионни канала, а днес са стотици и не можем да решим на кой точно да се спрем, не се съсредоточаваме върху нито един, защото подсъзнателно изпитваме любопитство, което отклонява вниманието ни.

По-нататък при младежите и възрастните разсеяността води до по-бързо и лесно забравяне. Когато седнем пред компютрите, започваме постоянно да сменяме интернет страниците, а когато сме пред телевизията – сменяме непрекъснато каналите. Техниката ни насърчава да правим това. Вредата, която ни нанася, е, че отклонявайки вниманието си непрестанно от едно нещо на друго, ние губим способността си да оставаме концентрирани за по-продължително време. Правим тези неща по навик и от нетърпение. Върху вниманието влияние оказват също сънят, психологическата нагласа и др.

Разсеяността води до лесно забравяне. Забравя се тогава, когато вниманието е насочено другаде, понеже мозъкът в този момент не възприема съответната информация. За пълноценна комуникация трябва да изберем подходящия момент, в който сме убедени, че отсрещната страна не е обременена с други неща, и вярваме, че ще бъдем разбрани.

Когато насочваме концентрацията си към странични неща, които ни тревожат, ние влияем негативно на здравето си, но ако я насочим към четене, бихме запомнили близо 90% от прочетеното. За да избегнем разсеяността и съответно резултата от нея – забравянето, трябва да направим няколко неща:

Когато ни доскучае, да проявим търпение – да поемем дълбоко въздух и да задържим 6 секунди. Кислородът има благоприятно въздействие в такъв момент и ще се почувстваме по-добре, ако повторим това няколко пъти.

Когато започнем да четем книга (същото е и с филмите) – трябва да я прочетем докрай, за да придобием достатъчно знание, така че да можем компетентно да отправим критики, ако не ни е харесала. Това ще ни възпита да бъдем по-внимателни, когато правим избор. Ако оставим започнатата работа недовършена, това може да доведе до разсеяност и съответно до бързо забравяне.

Трябва непрекъснато да тренираме мозъка си с четене или друга умствена дейност. Ако прекъснем тренирането му за дълъг период, мозъкът свиква с това и после се затрудняваме при съсредоточаване на вниманието.

СЪСТАВИЛ: АЙДЖАН КАДИРОВА

ИМАМ ДАРИМИ

Дойде ред на авторите на три важни труда в науката хадис след „Шестте сборника“ (Кутуб-ус-ситте). Всички тези девет книги са наречени „Кутубу тис‘а“. „Муснед“-ът на имам Дарими е една от тях, затова ще разкажем накратко биографията на тази личност, която не е толкова позната сред мюсюлманите днес.

Той се казва Ебу Абдуллах ибн Абдуррахман ибн Фадл ибн Бехрам, а прозвището му е Ебу Мухаммед ет-Темими, ес-Семерканди, ед-Дарими. Той е от арабско племе, за което било важно децата им от малки да наизустят Корана, след което тръгвали да събират и наизустяват хадисите на Пейгамбера (с.а.с.), защото те разясняват Корана. Роден е през 181 година по хиджри, годината, в която умира друга видна ислямска личност – Абдуллах ибн Мубарек, или 13 години, преди да се роди имам Бухари. Ражда се в гр. Семерканд, намиращ се в днешен Узбекистан. Градът бил ограден от две крепостни стени, с единадесет външни врати и четири вътрешни порти. Бил труднодостъпен за външни хора, а вътре в самия град, покрай домовете на жителите му, минавала река, къщите били добре устроени, имало много дървета и зеленина. Или както накратко го описва Худайн ибн Мунзир ер-Ракаши: „Като че ли е небето на зеленината, а дворците му сякаш са звездите, които блестят“.

Като всички останали видни личности, още от ранна възраст той започва да търси наука първо в родния си град, след това посещава и останалите ислямски центрове с една-единствена цел – да търси наука и да събира хадисите на Мухаммед (с.а.с.). Тръгвайки от Семерканд, минава през градовете Тус, Таберистан, Рей, Багдад, Басра, Медина, Мекка, Тебук, оттам заминава за Египет, след това – в Кудюс и Шам, после пак се връща в Багдад, оттам тръгва към Нишапур и накрая се завръща в родния си град. Среща се с едни от най-великите ислямски хадисолози, от които приема наука. Сред тях са Мухаммед ибн Селям от Хорасан, който е и шейх на имам Бухари. В Ирак негов шейх бил Убейдуллах ибн Муса, в Египет слуша хадиси от Саид ибн Ебу Мерйем, Ебу Салих и др., в Хиджаз – от Хумейди. Среща се с много видни учени. Имам Дарими бил като пчела, прелитаща от цвят на цвят, за да подбере най-хубавото. Така се сдобива с вяра, набожност, търпение, много наука и почит сред големите учени.

Учениците на този велик имам също са много. Достатъчно е да споменем, че имам Муслим и имам Бухари предават хадиси от него. Няма как да не се сдобие и с похвала от големите учени в исляма.

Когато споменали за него пред Ахмед ибн Ханбел, той рекъл: „Бе му представен земният живот, а той не го прие“. Мухаммед ибн Абдуллах ел-Мухаррими казва: „О, жители на Хорасан! Докато сред вас е Абдуллах ибну Абдуррахман, не се ангажирайте с друг“. А един от великите учени – Мухаммед ибн Бешшар, който е шейх на шестте имами, казва: „Големите учени (хуффаз) в света са четирима: Ебу Зур`а в Рей, Муслим ибну Хаджадж в Нишапур, Абдуллах ибну Абдуррахман в Семерканд и Мухаммед ибн Исмаил в Бухара“. А Реджа ибн Джабир казва: „Не съм виждал по-учен в хадисите на Пратеника на Аллах (саллеллаху алейхи ве селлем) от Абдуллах ибн Абдуррахман“. А имам ез-Зехеби казва: „Дарими беше стълб от стълбовете на религията...“.

Имам Дарими добива известност със своя труд „Муснед-уд-Дарими“, по-известен като „Сюнен-уд-Дарими“. Един велик труд, който съдържа 3546 хадиса. Книгата започва с увод, като споменава 57 глави, съдържащи 675 хадиса, които са вместени в глави като: „Положението и невежеството на хората преди идването на Пратеника (саллеллаху алейхи ве селлем)“, „Описанието на Пейгамбера (с.а.с.) в книгите преди пророчеството“, „Как започна низпосляването на вахий“, някои от чудесата на Расулюллах също са споменати – „Какви превъзходства са дадени на Пратеника (с.а.с.)“, „Красотата на Пратеника (с.а.с.)“, „Скромността на Пратеника“, „Смъртта на Пратеника“, както и „Следването на сюннета“. След което започва с първия раздел „Чистота“, а последният раздел от книгата, или 23-и раздел, завършва с „Превъзходството на Корана“, съдържащ 35 глави и 197 хадиса, в които се разглеждат нашироко превъзходството на Корана, четенето му и други теми.

Този велик имам умира в деня тервийе, или осмия ден от месец зулхидже, следобяд. Погребан е през деветия ден, или когато е денят Арефе, т.е. когато хаджиите са в местността Арафат, ден петък, през 255 година в града, в който е роден – Семерканд.

Аллах да се смили над тази личност и да го дари с висините на дженнета сред пратениците, праведните и шехидите.

МУХАММЕД КАМБЕР
ЧЛЕН НА ВМС, ИМАМ

ЗА УСТОЙЧИВА СРЕДА НА ТОЛЕРАНТНОСТ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

На 12 юли в София се проведе конференция на тема „Етика, ценности и религия". Организатори на конференцията бяха Сдружение „ГЕРБ", Фондация „Конрад Аденауер" и Центърът за европейски изследвания „Вилфрид Мартенс".

Събитието започна с приветственото изказване на кмета госпожа Йорданка Фандъкова, а след нея взе думата зам.-председателят на ГЕРБ Цветан Цветанов. Конференцията продължи с панелна дискусия за ролята и значението на етиката, ценностите и религията в живота и за развитието на българското общество, на ЕС и на държавите и обществата в съседни на ЕС региони. В дискусията взеха участие представителите на официалните вероизповедания в България. Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи акцентира върху темата за толерантността и правилното разбиране на религията, подчертавайки, че неразбирането на религията задълбочава пропастта между човека и религията.

ВИСШИЯТ МЮСЮЛМАНСКИ СЪВЕТ НАГРАЖДАВА ЗА ДОБРИ ДЕЛА

На 13 юли се проведе заседание на Комисията за учредяване на награда „Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди", която се учредява от Висшия мюсюлмански съвет и ще се дава за принос за развитието на Мюсюлманското изповедание в Република България. Комисията, която е избрана от Висшия мюсюлмански съвет, се състои от Ведат Ахмед, Айдън Юмеров и Селятин Мухаррем. Те изготвиха процедурата за връчването на ежегодната награда, която ще се дава на името на Ходжазаде Мехмед Мухйиддин ефенди, който е първият главен мюфтия на мюсюлманите в България, избран на 8 декември 1910 г., когато започва да функционира Главното мюфтийство. Затова наградата ще се връчва ежегодно на 8 декември.

Целта на наградата е да се удостоят с публично признание лица с ярки постижения и принос в развитието на Мюсюлманското изповедание в страната и да се популяризира техният положителен пример, което ще допринесе за разширяване на кръга на добрите постъпки и дейности в обществото. Комисията определи датата 31 октомври 2017 година за последен срок за номиниране за добрите дела. Номинациите за наградата се изпращат писмено до Комисията.

МЮСЮЛМАНИ В ГЕРМАНИЯ ПОДКРЕПИХА СИРАЦИТЕ НИ

Стотици мюсюлмани в Германия изразиха моралната и материалната си подкрепа към Главно мюфтийство в сферата на социалната му дейност в подкрепа на сираците, като закупиха близо 1000 благотворителни картички.

Картичките стигнаха до Германия благодарение на г-жа Севинч Емин. Парите ще бъдат оползотворени за сираците в България, които отдел „Социален" на Главно мюфтийство подпомага и с които активно работи през последните години.

Никак не е малка материалната помощ от продадените картички с благотворителна цел в Германия, но онова, което е още по-значимо, са посланията и пожеланията, с които част от закупените картички се върнаха в България.

ЗАСЕДАНИЕ НА ВИСШИЯ МЮСЮЛМАНСКИ СЪВЕТ

На 12 юли Висшият мюсюлмански съвет проведе редовното си заседание за месец юли. Част от точките в дневния ред на заседанието бяха обсъждане на предложението за възстановяване отчисленията от приходите от земеделските земи на мюсюлманските настоятелства, разглеждане на доклада на Комисията по вакъфи за отдаване на вакъфски имоти под наем и други теми, свързани с вакъфските имоти. Членовете на Съвета гласуваха и декларация във връзка с последните прояви на ксенофобия и ислямофобия. Една от темите, върху които на заседанието беше поставен акцент от председателя на ВМС Ведат С. Ахмед, беше процесът на централизация в Мюсюлманско изповедание. Той заяви, че все още този процес не е приключил окончателно и това изисква полагане на още повече усилия в тази насока.